

LETO XXXXI. Številka 25 Cena 8,— šil. (1000 din)
petek, 23. junija 1989

Poština plačana v gotovini Celovec P.b.b.

Erscheinungsort Klagenfurt/Izhaja v Celovcu
Verlagspostamt 9020 Klagenfurt/Poštni urad 9020 Celovec

Novo predsedstvo NSKS s predsednikom dr. Matevžem Grilcem

Predsednik NSKS dr. Matevž Grilc na občnem zboru: Z OPTIMIZMOM IN ELANOM v 5. desetletje NSKS

Redni občni zbor NSKS je bil preteklo nedeljo v znamenju 10. obletnice smrti dr. Joška Tischlerja ter 40-letnice ustanovitve organizacije. Delegati so jasno potrdili, podprli doslejšnjo pot Narodnega sveta in so ponovno izrekli svoje zaupanje doslejšnjemu predsedniku dr. Matevžu Grilcu, kateremu bo v bodoče stal ob strani novi tajnik mag. Marjan Pipp.

Na slavnostni akademiji so številni častni gostje čestitali NSKS, slavnostni govornik, predsednik KKZ dr. Janko Zerzer, pa je izpostavil pomen in delo prvega predsednika dr. Joška Tischlerja ter dediščino, ki jo je nam vsem zapustil in ki nas še danes obvezuje.

(Poročilo o občnem zboru na straneh 8—16)

Besede k plakatu, ki vabi na Katoliški shod

V soboto, 25. junija 1989, bo krška škofija sklenila Hemin jubilej. Plakati, ki vabijo vernike na Koroškem na ta sklep v Celovcu, pa pripadnikom slovenske narodne skupnosti nikakor ne morejo posredovati občutka enakovrednosti v krški škofiji. Neumno bi bilo šteti slovenske besede na plakatih, neumno meriti višino slovenskih in nemških črk, pamentno pa je vsekakor prisluhniti občutkom, ki jih ob tem imajo koroški Slovenci. Odgovorni nikakor ne morejo trditi, da je na teh plakatih izpričan dvojezični obraz krške škofije ter da se je slovenska beseda upoštevala. Noben koroški Slovenec se ob pogledu na ta plakat ne more čutiti enakovrednega z drugimi škofijami.

Pa še nekaj. Krivde za to ne smemo iskati pri naših slovenskih cerkvenih ustanovah, ki se trudijo, da bi bila slovenska beseda upoštevana. Imam občutek, da odgovorni v škofiji njihov trud prav tako malo upoštevajo kakor slovensko besedo na plakatih, ki vabijo na katoliški shod v Celovcu.

vg

Maturanti so se srečali s predstavniki osrednjih organizacij koroških Slovencev

Dr. Matevž Grilc: „Da boste ostali zvesti domu in narodu!“

„Starši vas niso poslali na Slovensko gimnazijo le zato, da boste dosegli maturo, ampak tudi zaradi tega, da boste ostali zvesti domu in narodu!“ — Tako besede predsednika NSKS, Matevža Grilca, v petek, 16. junija 1989, na vrtu Mohorjeve letošnjim maturantom Slovenske gimnazije. Skupno z zastopniki NSKS in ZSO so se maturantke in maturanti poveselili svojih uspehov in se sprostiti ob prijetnem kramljanju. Tudi ta stavek je Matevž Grilc dal maturantom na pot: „Vedno se spominjajte, da izhajate iz slovenskega naroda.“

PIŠE
FRANC
WAKOUNIG

Komentar

Hajmatdinst se je v sredo spet oglasil k slovenskemu vprašanju in hkrati zakoličil svoje stališče: dokler ni dognana potreba, je proti izpolnitvi točk, na katere so se zmenili Slovenci in zvezna vlada. Ta dogovor je po njegovem mnenju eklatanten prekršek (III) proti tristrankarskemu paktu; je proti zasebni in javni dvojezični šoli v Celovcu, ker zanjo baje manjkajo pravne podlage, ker pač ni na območju dvojezičnega šolstva, in sploh je proti temu, da bi Slovincem dali trgovsko akademijo. To pa iz dveh razlogov: prvič je treba dognati potrebo take šole za Slovence na podlagi njihovega števila in drugič bi uspeh v tej točki Slovence spodbudil, da bi še več zahtevali — morda celo kako strokovno šolo za ženske poklice z maturo in ne vem še kaj.

Druga taktika — isti cilji

Številčnost pa je po mnenju Feldnerja et consortes pogoj tudi pri televiziji: če že ima tako majhna skupina kakor Slovenci svoj program — ki je tako in tako le propagandna oddaja (Belangsendung) slovenskih osrednjih organizacij, potem bi druge skupine z veliko več člani morale imeti svoje televizijske oddaje. (Mar, kahade hoče tv-oddaje za sebe?) Sicer je kahade proti novemu preštevanju narodne skupnosti, ampak pravice Slovencev so po njegovem vezane na procente in novo šolsko ureditev je treba prenesti tudi na otroške vrtce — torej tudi tu ločene razrede, ker je dober jezikovni pouk možen le v njih. Ponovno pa je Feldner trdil, da je na južnem Koroškem večina zapostavljena — v cerkvi. Kot dokaz za to je omenil neki dogodek iz Hodiš leta 1979!!!

Sicer pa je kahade za razgovore s Slovenci — če obe strani izjavita svoje priznanje k Avstriji.

Sreda je pokazala, da je hajmatdinst sicer deloma spremenil svojo taktiko, ni pa se odrekel svojim ciljem. In zato je kot partner nesprejemljiv za narodno skupnost.

Volilna skupnost Borovlje proti zvišanju mesečnine v vrtcih

Občinska seja boroveljskega občinskega sveta v petek, 16. junija 1989, je časovno bila precej krajša kot drugemali, po točkah dnevnega reda sodeč pa je bila že precej predpustniška. V bistvu je šlo za spremembo dajatev, za spremembo površinskega in gradbenega načrta, za nov finančni načrt za izgradnjo cest in pa za občinski finančni načrt za leto 1989. Na začetku je bilo županovo poročilo, v katerem je dejal, da bo občina stike s Tržičem nadaljevala, hkrati pa bo skušala, uresničujoč zamisel Alpe-Jadran na komunalni ravni, navezati stike z neko italijansko občino. Ob tem pa je treba pripomniti, da so Slovenci že doslej v medobčinskih stikih s Tržičem marsikdaj bili odrinjeni.

Volilna skupnost je vložila predlog za postavitev dvojezičnih krajevnih napisov v občini. Župan je v razpravi menil, da pristojnost sklepanja o postavitvi ni znana, na kar je občinski odbornik Volilne skupnosti mag. Peter Waldhauser ugotovil, da so za-

konska določila jasna: za sklep o postavitvi napisov je pristojna občina. Kaže, da bo predlog VS Borovlje pri naslednji seji na dnevnem redu.

Peter Waldhauser je bil proti zvišanju mesečnine v vrtcih za 50 šilingov od 500 na 550,—. Njemu sta se pridružili še FP in FBI. Volilna skupnost je podprla proračun za leto 1989 z izjemo postavke za skakalnico v Podnu. S tem je VS Borovlje nadaljevala svojo konsekvantno pot v zadevi skakalnice, ki je sod brez dna, kakor jo je Volilna skupnost Borovlje že od

vsega začetka imenovala.

Precej je občinsko politiko okupirala diskusija o zadolžitvi občine. FBI je v tej zadevi postavila nekaj trditev, zaradi katerih se je župan čutil prizadetega in frakcijo tožil. Peter Waldhauser (VS Borovlje) je na zadnji seji kritiziral procesiranje, ker to sploh ni način reševanja nujnih in važnih problemov, ki občino pestijo. Procesiranje le ovira in hromi delo, za občino. Zadolžitev občine je po njegovem mnenju zelo zaskrbljujoča, nikakor pa ne alarmantna.

-fp-

Srečanje vladnih šefov Vranitzkega in Markovića na Brdu

Minuli petek, 16. junija, se je predsednik Izvršnega sveta Jugoslavije dipl. inž. Ante Marković srečal na Brdu pri Kranju z avstrijskim kanclerjem Vranitzkim.

Pogovor je tekel o potrebni politični kot tudi gospodarski reformi, katero je po mnenju kanclerja Vranitzkega treba podpreti in vanjo zaupati. Uspeh napovedane reforme v Jugoslaviji pa bo odvisen tudi od zaupanja Avstrije in drugih evropskih držav. Manjšinsko vprašanje pri tem srečanju ni bila tema pogovorov.

Dan prej, v četrtek, 15. junija, pa je Marković v Beogradu sprejel delegacijo koroških Slovencev. Pri tem srečanju je predsednik ZIS Marković zagotovil predsednikoma obeh osrednjih organizacij NSKS in ZSO dr. Grilcu in dipl. inž. Wieserju, da se bo Jugoslavija tudi nadalje zavzemala za izpolnitev obveznosti Avstrije nasproti slovenski narodni skupnosti.

Mlada KEL vabi na sodelovanje

Mladi si hočemo izoblikovati svojo samostojno in avtonomno politično strukturo v okviru samostojnih list koroških Slovencev. Pod geslom „Sami oblikujemo svoj jutri“ hočemo opozoriti, da smo pripravljeni s svojimi lastnimi idejami in željami sooblikovati

politično dogajanje v občinah in v deželi. Pasivno vlogo v okviru slovenske narodne skupnosti, ko smemo le voliti in izvajati propagando za volitve in slovenske politike, hočemo spremeniti v aktivno sodelovanje. Spor med mladimi in starim rodom naj ne bi več oviral

dela za narodno skupnost. MLADA KEL bo vključevala vse, ki iščejo odkrito in potrebno delovanje. V prvi vrsti pa hoče združevati vso slovensko mladino. Krepiti hoče njeno samozavest in narodno zavest. Ob sedanjem političnem položaju v deželi bo pozorno spremljala deželno politiko. Politiko asimilacije in nemško nacionalne miselnosti bo MLADA KEL ovirala in proti njej delovala. Poleg narodnopolitičnega dela se hoče MLADA KEL posvetiti tudi ekološkemu vprašanju. Prav v zadevi jedrske elektrarne Krško bo treba skupno z mladimi v Sloveniji narediti vse, da se ta elektrarna zapre, ker med drugim za stalno ogroža predvsem skupni slovenski prostor. MLADA KEL bo na kongresu v Globasnici jasno razgrnila vse svoje politične cilje. Kongres naj bo tribuna, kjer se bomo zbrali mladi in izrazili svoje predstave in svoje hotenja.

Zato je potrebno, da se tudi ti udeležiš ustanovnega kongresa MLADE KEL. Tvoja udeležba bo pomemben del pri oblikovanju novega slovenskega političnega jutri na Koroškem. Vidimo se 1. julija 1989 pri Šoštarju v Globasnici!

Študija tečajnikov ÖED: Slovenji Plajberk dober primer odtujevanja prebivalstva

Deset dni, do konca minulega tedna, so bili v Slovenjem Plajberku tečajniki ÖED (Österreichischer Entwicklungshilfedienst), ki se pripravljajo na svoje delo v deželah v razvoju.

V petek, 16. junija 1989, zvečer so tečajniki predstavili v gostilni pri Boštu (Serajnik) v Podnu izsledke desetdnevnega bivanja in v bistvu so podatki zelo porazni za kraj: urejena, zdrava vaška struktura in pa domača kulturna identiteta vse bolj izginjata. V prvi vrsti je to posledica turizma, kateremu prebivalstvo skoraj vse podredi, tudi svoje najintimnejše okolje in seveda odnos do slovenščine. Posledica je potujčevanje in odtujevanje domačemu okolju.

Drugo zelo boleče spoznanje je bilo to, da je Slovenji Plajberk, ki je do leta 1973 bil samostojna občina, s spojitvijo z Borovljami prišel na slabše, da se je iz krajevnega središča spremenil v gorato obrobje, ki bi bilo potrebno večje občinske podpore. Poleg tega se vse bolj potrjuje spoznanje, da je nekontrolirano razseljevanje, predvsem gradnja počitniških hišic (s katerimi je predvsem Poden na debelo posejan), pripomoglo do velikega opustošenja narave in do krčenja življenjske podlage kmetov.

Domača kultura, slovenski jezik in domačnost pa vse bolj izginjajo, se zgublajo, stopajo v ozadje.

V SOBOTO, AM SAMSTAG, 1. 7. 1989, 20.30
MLADA KEL vabi na OPEN-AIR za Glasbeno šolo
ladt ein zum für die Musikschule

Novi fosili

4. mesto na „Eurovisions-Song-Contestu“ leta 1987
4. Platz am „Eurovisions-Song-Contest“ 1987 mit dem Lied „I wanna dance“

in koroška slovenska skupina
sowie die heimische slovenische Gruppe

PRI GOSTILNI / BEIM GASTHAUS

ŠOŠTAR

Globasnica / Globasnitz

4J

MOHORJEVA
Viktorija Ring 26, 9020 Celovec

Vai partner pri izdelavi
vseh likov!

Pročastitev dana „Novi fosili“, Rajka Dujmčič, skladateljica zmagovite pesmi
„Rock me baby“ na Eurovisions-Song-Contestu 1989.
Ehrung des Rajka Dujmčič – Mitglied der Pop-Gruppe „Novi fosili“ und Kompo-
nist des Siegerliedes „Rock me baby“ beim Eurovisions-Song-Contest 1989.
Ob stalem vsemenu po primetiv v theoren
Bei Schleichweiser findet die Veranstaltung im großen Saal statt.

Matura na Slovenski gimnaziji v Celovcu

Letošnja matura, 27. po vrsti, je bila v znamenju 1000. maturanta. Pismena matura je bila v času od 8. do 12. maja 1989, ustmena matura pa od 12. do 14. junija 1989 pod predsedstvom novega nadzornika Slovenske gimnazije viš. št. sv. dr. Antona Feiniga. V 8. a in 8. b. razredu je skupno 32 dijakov in dijakinj uspešno zaključilo maturo.

V 8. a razredu, katerega razredničarka je prof. Cilka Gutovnik, je od 21 kandidatov in kandidatk uspešno zaključilo maturo 18 dijakov. Z odličnim uspehom je opravil maturitetni izpit Marjan Jelen, z dobrim uspehom pa so zaključili maturo Kristina Hrobath, Tanja Potočnik in Magdalena Nessmann.

V 8. b razredu, razrednik je prof. Martin Urbajs, je od 17 pripuščenih osmošolcev k maturi 14 dijakov uspešno napravilo zrelostni izpit.

Z odličnim uspehom so opravili maturo: Kristjana Brežjak, Tamara Kapus in Vesna Wakounig. Z dobrim uspehom so zaključili Helena Perne, Veronika Stropnik in Mihaela Traunik.

PISMA BRALCEV

O slovenskih televizijskih oddajah še iz drugega zornega kota

„Če mački stopiš na rep, zacvili,“ pravi lepi stari slovenski pregovor. Nanj sem se spomnila, ko sem nekajkrat zapored slišala in brala ne ravno naklonjene pripombe o programu novorojenih slovenskih televizijskih oddaj na Koroškem. Kot ponesrečen primer je bila v nekem Vestnikovem članku omenjena tudi „oddaja o peki potice“. Ker sem tej oddaji botrovala tudi jaz, sem se zamislila in ugotovila, da sem ljudem, ki jim je bila oddaja namenjena, dolžna nekaj povedati in, če je potrebno, tudi razložiti.

Najprej tole: vse, kar govorimo, pišemo ali na katerikoli drug način posredujemo soljudem, počnemo zato, ker jim želimo nekaj povedati. Nekaj, kar se nam zdi vredno, da zvedo. Če gledalci (poslušalci oz. bralci) sporočila niso razumeli tako, kot smo želeli, je možno dvoje:

Sporočilo ni bilo popolno ali pa ni bilo prav oblikovano. Druga možnost je, da sporočila nekateri od tistih, ki jim je bilo namenjeno, niso dojeli oziroma ga niso prav dojeli.

Če za oddajo o pisani pogači drži prva trditev, je vzrok v redakciji in bomo to poskusili popraviti. Če pa za oddajo o pogači velja vsaj deloma tudi druga trditev, je to znak, da so taka sporočila o naši kulturi nujno potrebna, da se bomo končno zavedali pomena izročila za obstoj nekega naroda.

Vem, da morajo v vseh medijih, ki se jih poslužujemo, odsevani čas, dogajanja in razmere, v katerih živimo. Toda prepričana sem tudi, da je osnova za obstoj in samozavest vsakega naroda njegova kultura, ki zato v nobenem mediju ne sme manjkati.

In kaj je kultura? To niso samo galerije, muzeji, knjižnice, inštituti in univerze. Obstaja tudi neka elementarna, osnovna kultura, iz katere veje duh naroda in ni le privilegij izbranec. Ta kultura se kaže v odnosu do narave in v odnosu do ljudi; izražamo jo s tem, kako se pogovarjamo in kako razpravljamo med seboj, kako si gradimo svoja bivališča, kako se oblačimo in končno tudi kako si pripravljamo in kako uživamo hrano.

Zapustil nas je Joško Tischler

Nas vse je pretresla žalostna vest, da je umrl v celovški bolnišnici, star komaj 49 let, Joško Tischler, najmlajši sin bivšega ravnatelja Slovenske gimnazije in ustanovitelja Narodnega sveta koroških Slovencev dr. Joška Tischlerja. Poznali smo ga kot dobrega človeka, ki je vsepovsod rad pomagal. Neštetim dijakinjam in dijakom je zaradi odličnega znanja matematike pripomogel k boljšemu redu, ravno tako je tudi pomagal marsikomu pri opravih na različnih uradih. Njegova največja skrb pa je veljala njegovim staršem. Zanje je skrbel in jim stregel do njihovega zadnjega zdihljaja.

V soboto, 17. junija, se je na žrelskem pokopališču zbrala velika množica ljudi in pospremila pokojnega Joška ob ganljivih pesmih moškega zbora „Edinost“ iz Pliberka k zadnjemu počitku. Žrelski župnik, prof. Franc Božič, je v svoji pridigi dejal, da je videl pokojnega Joška redno hoditi na grob njegovih staršev, in da je nazadnje, ko je bil že zaznamovan od težke bolezni, bila od njega samo še senca, toda, tako je nadaljeval, kjer je senca, mora biti tudi luč. Upanje in prošnja nas vseh pa je, da je sedaj prešla ta luč v večno luč. Dragi Joško, počivaj v miru poleg svojih najdražjih!

H. I.

Ta osnovna kultura raste z narodom tisočletja, krepi narodove korenine in njegovo samozavest. V njej ni pretvarjanja, ki je kdaj pa kdaj prisotno v drugih oblikah kulture.

Del te kulture smo želeli pokazati v oddajah o starih slovenskih jedeh na Koroškem. Zvestno smo uporabljali staro posodo, zvestno smo potico zamesili na neščah, iskreno veselili, da se je še nekaj ohranilo iz naše preteklosti in da bomo to ohranili še naslednjim rodovom! Kdor je torej videl v oddaji o pisani pogači „samo“ folkloro (folklore = narodopis; izraz nima nobenega slabega prizvoka, če mu ga sami ne podtaknemo), je gledal iz napačnega zornega kota. Potrudili se bomo, da bo v naslednjih oddajah s tega področja bolj čutili našo osnovno narodno kulturo. Mogoče se nam bo celo posrečilo, da bomo vsi skupaj sčasoma bolj začutili, da je kulturna dediščina pomembnejša kakor moderne materialne dobrine in stroji današnjega dne, s katerimi si uničujemo okolje.

Kaj je končno tisto, po čemer sodimo narode v človeški zgodovini? Kultura!

Poskrbimo torej za vse oblike kulture, da bomo obstali kot narod!

Tatjana Angerer

Njihov svet živi v nas samih!

V svojem govoru, dejanjih ali mišljenju si vsakdo, zvestno ali ne, ustvarja določeno simboliko. Prav zato si jo ustvarjajo tudi skupine ljudi, narodi, kraljestva, države. Koroški Slovenci s svojo simboliko nismo ravno velikodušni in jo radi zanemarjamo. Zato sem bil tembolj presenečen, ko so blestele v nedeljo na občnem zboru NSKS-a s transparenta slovenske barve — bela, plava, rdeča. Čeravno je to le skromen začetek, da javno pokažemo svoj najimunitnejši simbol, zastavo s slovenskimi barvami, ne bomo nič manj lojalni avstrijski državljani, če bi to storili tudi na vseh naših prireditvah. Zavedati se moramo, da tak simbol vsebuje več, kakor pa na prvi pogled kaže. Nimamo se nikogar in ničesar bati, če posegamo po znamenjih, katerih svet živi v nas samih.

Mag. Lojze Dolinar

Strokovna šola za gospodarske poklice v Šentpetru pri Šentjakobu v Rožu je v petek, 16., in v soboto, 17. junija, praznovala zaključek letošnjega šolskega leta. Ker pa se na tej šoli že od vsega začetka držijo pravila, da se je poveseiti najbolje z drugimi, z dobrimi ljudmi, so seveda tudi letos povabili znance, prijatelje, dobrotnike na zaključno proslavo. In kot vselej so tudi za to priložnost pripravile šolarke in šolar, sestre in pa učiteljski zbor zavoda pester program, ki je bil paša za oko in uho, potem pa so si še vsi dušo privezali, da ji je dobro delo.

Veseli sester in učiteljev pa je tokrat še posebej prekipevalo, saj bodo od jeseni naprej vodili na šoli tudi maturitetni oddelek in kakor so povedali, je za prvi razred dosti prijav.

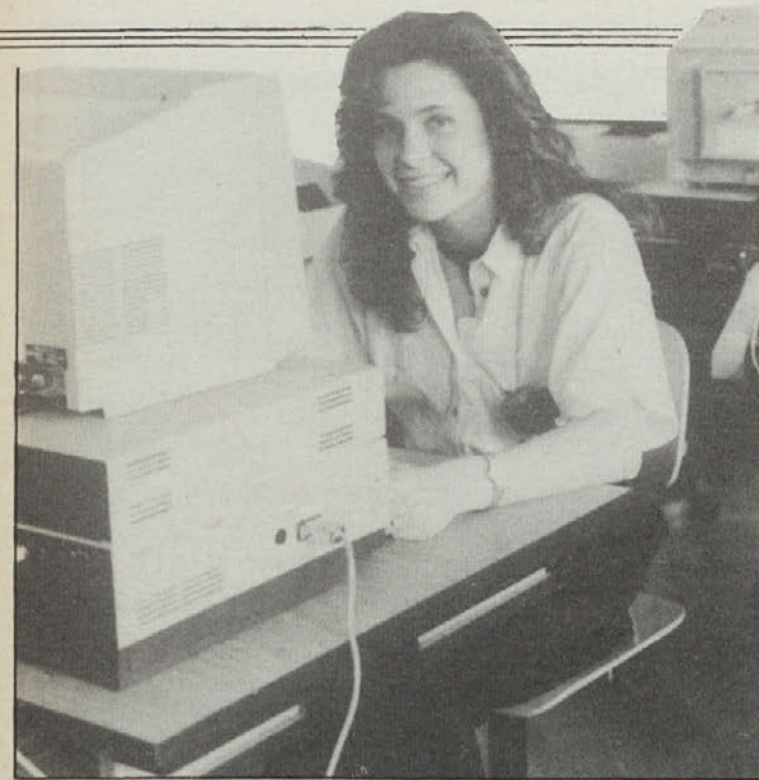
Zaključna proslava v Šentpetru

Od jeseni naprej srednješolska izobrazba

To je zagotovo ena največjih prelomnic v zgodovini te šole, ki je doživela veliko prijetnih trenutkov, prav tako pa je morala skozi brezna razočaranj, naspotovanj in preskušanj. Prijave za srednješolsko vejo za-

voda, seveda je odprta za dekleta in fante, so še možne.

Zdaj pa nazaj k zaključni prireditvi. Goste, ki so do zadnjega napolnili dvorano zavoda, je najprej s pesmijo pozdravil deški zbor pod vodstvom prof.

Ropitza. Posebej je namreč treba poudariti, da je pel deški zbor zavoda, kajti šolo zadnja leta obiskujejo namreč tudi fantje.

Zbor je pel med drugim pesmi sosednjih narodov.

Slavnostni govornik je bil prof. dr. Janko Zerzer, ki je posebej opozoril na maturantni oz. srednješolski oddelek, ki bo jeseni odprl vrata. Tako bo dekletom in fantom omogočena najširša in strokovna izo-

brazba, ki jih bo usposabljala za gospodarske, menežerske poklice oz. jim omogočala nadaljnji študij. S posebnim zadovoljstvom pa je govornik omenil prispevek šolarke zavoda, ki so se udeležile natečaja ob Heminem letu pod geslom „in jutri“, in svoje misli o stavljeni temi obdelale v spisih oz. grafično.

Svojevrstno in izzivalno pa je tematika bila prikazana v izraznem plesu, ki ga je z gojenkami nastudiral Marjan Sticker.

Veder zaključek proslave je bila veseloigra Lope de Vege „Prebrisana norica“, ki jo je režiral Peter Sticker. Ljubezen in raznorazne spletke, ki konec koncev le privedejo do srečnih parov — je njena vsebina.

V prostorih šole so bila razstavljena dela gojenk, ki so sodelovala na natečaju, številni

starši pa so se seveda točneje informirali o bodočih izobraževalnih ponudbah šole za svoj naraščaj.

Na vrtu zavoda je bila pripravljena zakuska za vse, kar je zavest skupnosti in medsebojne povezanosti, posebej pa s to šolo, še dodatno izpričalo.

Zaključne proslave so se med drugim udeležili podpredsednik NSKS Janko Urank, ravnatelj Slovenske gimnazije Reginald Vosperek, župan Gressl, podpredsednika ZSO in SPZ, Ludvik Ogris in Hanzi Weiss, ravnatelj Millonig.

Franc Wakounig

Dijakinje in edini dijak zavoda šolskih sester v Šentpetru pri Šentjakobu v Rožu so se v veseloigri izkazali kot dobri igralci. Številno občinstvo od vseh koncev in krajev so namreč spravili v krepak smeh. Igro je tudi tokrat pripravil izkušeni režiser P. Sticker.

Karavanški predor: simbol zbliževanja med Avstrijo in Jugoslavijo

V petek, 16. junija, popoldne se je med Avstrijo in Jugoslavijo dokončno odprla nova prometna vez: simbolično je bil ob navzočnosti vladnih šefov obeh držav, avstrijskega zveznega kanclerja Vranitzkega in jugoslovanskega ministrskega predsednika Markovića, in slovenskega vladnega šefa Šinigoja in koroškega deželnega glavarja Haiderja izvršen preboj karavanškega predora med Področjo na avstrijski in Hrušicami na slovenski strani.

Preboj je pomenil konec večletnih načrtovanj, dogovorov in zavlačevanja ter končne gradnje, ki se je pričela z vrtanjem cevi aprila 1987. Ko bo leta 1991, tako vsaj je načrtovano, predor do-

končno dograjen, bo projekt vključno z vsemi dovozi stal dobrih šest milijard šilingov. Med Področje in Suho pri Beljaku je treba postaviti 30 mostov, in seveda ves projekt že danes krepko in občutljivo posega v ekološko ravnotežje narave in lastniška razmerja.

V petek so na obeh straneh slavili. Na jugoslovanski strani morda malo manj razposajeno, kajti med gradnjo je kamen ubil enega delavca, na avstrijski strani človeških žrtev ni bilo. Je pa gradnja sama zahtevala na obeh straneh od ljudi in strojev zadnje sile: geološke razmere so bile ekstremno težavne in kot znano je na jugoslovanski strani vdor vode gradnjo za dalj časa docela zavrl.

Zvezni in deželni politiki obeh držav (Vranitzky, Haider, Marković in Šinigoj) z botro Traudl Wagner

Koroški deželni glavar je pred simboličnim prebojem dejal, da je predor tudi izraz prijateljstva med narodi. Seveda pa je potem

takoj brenkal na „koroško struno“ in od družbe Turska avtocesta zahteval, naj vsaj v propagandi reklamira Koroško kot

turistično deželo, če že gradi avtoceste do Jadrana.

Zastopnik družbe dv. sv. Tautschnig je med drugim dejal, da so vse pogodbe med graditelji, to je na avstrijski strani Družba turska avtocesta in na slovenski strani Slovenija cestetehnika, vzorno dvojezične, obenem pa je bilo tudi potoženo, da za delavce predora ni primernih delovnih mest oz. naročil. Po preboju, ki sta ga izvršili botri Traudl Wagner in Maruša Drolc, je na slovenski strani cevi bila skupna proslava, med katero je kancler Vranitzky med drugim dejal, da bo pri vsej potrebni gradnji cest vse bolj treba skrbeti za okolje in zdravje prizadetega prebivalstva in je predor imeno-

val simbol skupnosti in zbliževanja dveh držav z različnimi družbenima sistemoma, Ante Marković pa je menil, da predor potrjuje, da je jugoslovansko gospodarstvo tudi uspešno, če je treba.

Dopoldne pa sta se kancler Vranitzky in ministrski predsednik Marković razgovarjala na Brdu pri Kranju. V bistvu je šlo za gospodarska vprašanja in za medsebojne olajšave, za medsebojno trgovanje in za gradnjo prometnih zvez. Vprašanje Slovencev in Hrvatov sploh ni bilo na dnevnem sedu. Koroški Slovenci pa so se dan poprej razgovarjali z Antejem Markovićem.

Poroča
Franc Wakounig

Mohorjani na Slomu

Sodelavke in sodelavci Mohorjeve družbe v Celovcu so izbrali za cilj letošnjega obratnega izleta rojstni kraj pobudnika Mohorjeve založbe škofa Antona Martina Slomška na Slomu pri Ponikvi v Sloveniji ter sedež sestrške Mohorjeve družbe v Celju. Prav v Celju nas je pozdravil odbornik Celjske Mohorjeve prof. Miloš Rybar, ki nam je obrazložil zgodovino Celjanov od preselitve iz Celovca na Prevalje in od tam v Celje. Potem nas je popeljal na Slom, k rojstni hiši škofa Slomška, katere zgodovinskega pomena se tudi v SR Sloveniji bolj in bolj zavedajo. Prav zato smo se tudi Celovčani odpravili v ta kraj, da bi poudarili potrebo, da se ta hiša, ki so jo za naš obisk lepo počedili, preuredi v kulturni spomenik. Zaradi velikega pomena škofa A. M. Slomška za razvoj slovenske narodne in kulturne zavesti.

Po kulturnem sporedu (za NT smo se postavili pred kamero Emila Stingerja prav pred Slomškovo rojstno hišo) je bil na vrsti tradicionalni družabni del, ki nas je popeljal v razne kraje, ki ležijo ob poti nazaj v Celovec, kamor smo prispeli veseli in zadovoljni nad uspešnim izletom, ki sta ga vzorno pripravila Karli Böhm, upravnik, in Jozi Ottowitz, predsednik obratnega sveta.

ciklop

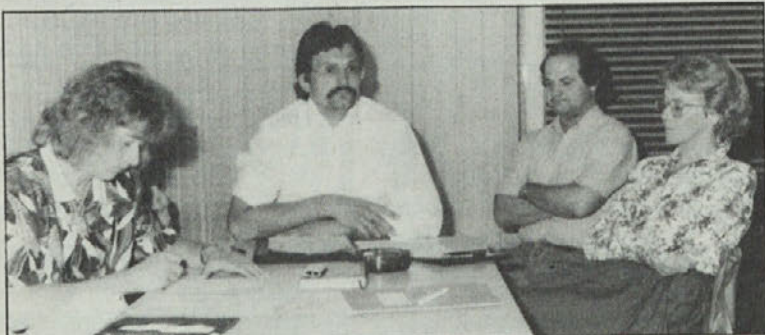

Mohorjani iz Celovca pred Slomškovo rojstno hišo na Slomu pri Ponikvi.

Občni zbor SPD „Dobrač“

Razvoj pri SPD „Dobrač“ je razveseljiv. V primerjavi s prejšnjimi leti je imelo društvo skoraj samo velike prireditve. Uspešnemu odrskemu delovanju se je v zadnjem času pridružil tudi MePZ, ki je že drugič nastopal na večjih prireditvah. Predsednik društva Marjan Gallob je v zvezi z delovanjem društva v prihodnosti omenil, da bo težko obdržati tako intenzivno delovanje. „V zadnjih desetih letih se je delo društva konstantno stopnjevalo in je zdaj doseglo tako raven, ki jo bo zelo težko obdržati.“

V odbor društva, v katerega je včlanjenih 113 članov, so bili v ponedeljek, 19. junija 1989, izvoljeni naslednji: predsednik: Marjan Gallob, podpredsednica Milica Hrobath, tajnica Marica Koren, nam. tajnice Marija Hrobath, blagajnik Hanzi Warum, nam. blagajnika Pepi Mikl. Razširjeni odbor: Peter Krawanja, Janez Debevec, Hanzi Urschitz, Lojz Gallob, Hanzi Mikl in Hubert Pichler. Preglednika: F. Wutti in W. Mulneritsch.

Del odbornikov SPD „Dobrač“. Z leve: Marija Hrobath, predsednik Marjan Gallob, Pepi Mikl in Milica Hrobath.

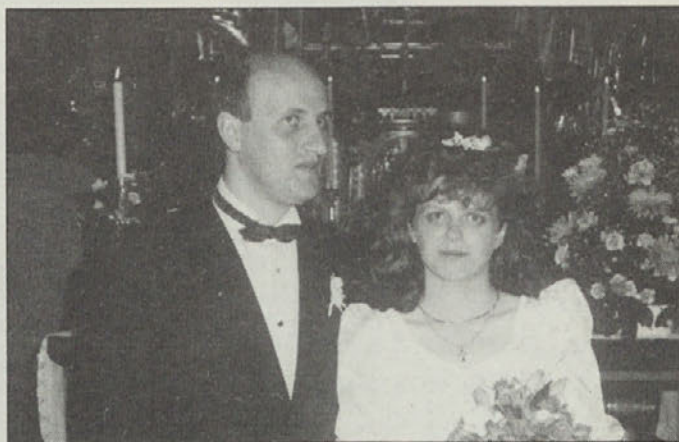
Ena se Tebi je želja izpolnila
v zemlji domači da truplo leži.

France Prešeren

V globoki žalosti sporočamo, da je po kratki težki bolezni umrla gospa Marija Rutar Krek, v Bostonu, v Ameriki. Prav lepo se zahvaljujemo vsem, ki so jo pospremili na zadnji poti v Slovenjem Plajberku.

družina Krek, ZDA

Boston, Washington D. C., Slovenji Plajberk, Dunaj, Celovec, Ljubljana, dne 23. junija 1989.

Preteklo soboto, 17. junija 1989, sta si obljubila večno zvestobo tajnica KKZ **Magda Kunčič** in **Hanzi Karner**. Vežal ju je župnik Janez Marketz. Pri maši je sodeloval domači cerkveni zbor. Zvečer se je poročnemu slavlju pridružil tudi društveni zbor LIPA, katerega člana sta tudi ženin in nevesta. Obilo sreče in zadovoljstva na skupni življenjski poti želijo ženinu in nevesti tudi sodelavci KKZ.

Maria Resei, p. d. Šlosarica na Ravnah, občina Škofiče, je te dni praznovala svojo 90-letnico rojstva. Ob tem jubileju je obiskal tudi občinski odbornik EL v Škofičah Hermann Jäger. Maria Resei se kljub visoki starosti spominja na marsikateri dogodek. Omenila je tudi to, da je bila izseljena. Hermann Jäger je skupaj z njo obudil marsikateri dogodek v domačem kraju. Zaželel ji je, da bi dočakala tudi 100-letnico.

Srečali so se pevci in godci

Slovensko prosvetno društvo „Herman Velik“ s selskega Kota je v nedeljo, 18. junija 1989, popoldne pri Lenčiji na Bajtišah priredilo pevsko srečanje, ki je v teku let postalo zelo priljubljena in seveda stalna prireditev društva. Kočanom vsakič uspe pridobiti za nastop zборе in skupine, ki s svojim ubranim in zvanečim petjem pevskemu srečanju vtisnejo pečat harmonije in prijateljstva. Letos so nastopili mladinska skupina SPD „Herman Velik“, ki jo vodi učitelj Herman Kelih, moški zbor SPD „Borovlje“, vodi Roman Verdel, družina Lipuš pa škofjeloški oktet (vodi Tomaž Tozon) in trio Oraže.

Izkupiček prireditve pa je bil namenjen popravilu stolpa bajtiške cerkve, posvečene sv. Antonu Padovanskemu. Učitelj Herman Kelih je za to pripravil kratek oris zgodovine bajtiške cerkve.

Navrh pa je trio Oraže skrbel za dobro voljo in družabnost.

-wafra-

Druga pesniška zbirka Minke Korenčan

V orkestru sodobne slovenske poezije

V orkester slovenske sodobne poezije se je vključila Minka Korenčan že s svojo prvo pesniško zbirko PESMI v letu 1988. Poseben zven pa daje temu orkestru tudi njena druga zbirka, ki jo je predstavila Mohorjeva založba v ponedeljek, 19. junija 1989, v Mohorjevi knjigarni, ki se včasih predstavlja tudi kot galerija. Tokrat je bila oboje. Pesnica Minka Korenčan je skrbela za poezijo, Valentin Čertov pa za razstavo ilustracij, ki jih je prispeval tako za prvo kakor tudi za drugo pesniško zbirko Minke Korenčan. Pesniško zbirko je uredil Vinko Ošlak.

O vsebini pesmi je napisano na platnicah knjige, da pesnica intenzivno čuti in doživlja stiske sveta. Nenehno išče in najdeva rešitve, nenehno išče in čuti zavezanost neizrekljivi lepoti bivanja, neizrekljivi skrivnosti upanja, čuti, da je v slehernem človeku še velik potencial svetlobe. Besede o Minki Korenčan in o nje-

Eden je dejaven v likovnem, drugi v poetičnem orkestru. Valentin Čertov (levo) in Minka Korenčan.

nem pesniškem sporočilu sta spregovorila prof. dr. Janez Rotar in Denis Poniž. V sklepnih besedi k pesmim Korenčanove je Denis Poniž napisal,

da so pesmi znamenja tega življenja. „Velja jih prebrati, velja se ob njih zamisliti, velja jih sprejeti kot darilo sedanjemu slovenstvu.“ V pesmi TU je

izpovedano vse neizmerno hrepenenje pesnice, ki želi *dnevo brez noči*, želi *prehiteti reko smrti*. Kar odlikuje pesniško izpoved Minke Korenčan, je brezčasnost, ki je izražena v nenehnem trajanju izpovedi. Vsaka skladba izzveni s sklepnim zamahom dirigenta, pesem Minke Korenčan pa je melodija, ki zapoje, ko izpoved besede obmolkne.

Posebnost tega prijetnega večera v Mohorjevi knjigarni je bila gotovo tudi najkrajša razstava, ki jo je sploh kdaj kakšen umetnik v tej „galeriji pod arkadami“ imel. Valentin Čertov je svoje ilustracije razstavljal dobrih 90 minut. Učinkovale so tudi zaradi posebnega formata rdečih okvirov. V knjigi so napisane tudi naslednje besede o umetniku Čertovu: „Kdor zna brati med vrsticami, bo v Čertovih slikah odkril predvsem govorico čustev. Valentin Čertov je mojster glasnega molka barv, črt in ploskev.“ Eno je jasno: Valentin Čertov in Minka Korenčan igrata vsak v svojem orkestru. Eden v likovnem, drugi v poetičnem.

Vincenc Gotthardt

Železna Kapla: Izreden koncert v farni cerkvi

Oblikovalci koncerta: prof. Bergant za orglami in pevci Dragiša (desno zgoraj) in Zlata Ognjanovič (spodaj levo) in Marcel Ostaševsky.

Izreden je bil koncert, ki je v soboto, 17. junija 1989, zvečer bil v farni cerkvi v Železni Kapli. Priredila ga je kapelška župnija. Bil je to orgelski koncert, ki so ga oblikovali vrhunski slovenski glasbeni ustvarjalci: na orgle je igral prof. Hubert Bergant, svetovno znana korifeja na tem glasbilo, peli pa so prvi pevci ljubljanske opere, Zlata in Dragiša Ognjanovič in Marcel Ostaševsky.

Koncertni repertoar omenjenih mojstrov je segal od Bacha in Mozarta do sodobnih slovenskih in svetovnih mojstrov orgelske glasbe in jasno je, da je koncert poslušalce navdušil, saj jim je pokazal doslej neslutene in neznane odtenke doživljanja in uživanja orgelskega in pevskega izražanja.

Kakor je nam povedal kapelški župnik Poldej Zunder (on je koncert zorganiziral), bojo umetniki

ponovno imeli jeseni koncert v kapelški farni cerkvi.

Bil je to koncert, kot malo takih pri nas. Pričakoval bi, da bo privabil več poslušalcev. Tako pa se je peščica skoraj porazgubila v kapelškem božjem hramu. Kje so bili tisti vsi, ki tako radi potrk-

vajo s trditvijo in jamranjem, da „pri nas na Koroškem skorajda ni dobrih in kvalitetnih kulturnih prireditev“ (ki pa ob tem govorijo itak le o „kulturnem užitku“)? Kje so bili številni organisti in taki, ki to še hočejo biti?

-wafra-

Slovenec v Avstraliji Jože Čuješ (levo) in Ivo Štraki, filmski producent v firmi MKS v Celovcu. Štraki je uvedel tudi slovenske televizijske programe na avstralski TV.

Obisk iz Avstralije na uredništvu Našega tednika

Jože Čuješ, Slovenec, ki živi v Avstraliji, je obiskal uredništvo Našega tednika. On sam je bil pod angleško zasedbo urednik KRONIKE, predhodnice Našega tednika. V Avstraliji je dejaven kot novinar in je ustanovitelj slovenskih radijskih oddaj. Pri SBS je svetovalec za etnične programe. Velike zasluge ima tudi na področju šolstva. Tako je uspel, da so na sydneyskih gimnazijah uvedli izredni pouk slovenščine. Tam imajo gimnazijci možnost, da maturirajo iz slovenščine. Letos bo to že 100. maturant, ki bo na eni izmed sydneyskih gimnazij maturiral iz slovenščine. Nekateri, ki so obiskovali pouk slovenščine, čeprav so iz slovenskih družin, niso več znali slovensko. Tu so se ponovno naučili. Jože Čuješ je urednikom Našega tednika spregovoril tudi o slovenskem življenju v Avstraliji. Jože Čuješ se je srečal tudi z Valentinom Inzkom.

Novo predsedstvo Narodnega sveta koroških Slovencev:

Predsednik DR. MATEVŽ GRILC

dv. sv. dr. Pavel Apovnik
Franci Kelih
mag. Janko Kulmesch
Valentina Kušej
Hubert Mikel
Gabriela Partl
mag. Marjan Pipp

drž. posl. Karel Smolle
Mirko Smrečnik
dipl. trg. Janko Urank
Andrej Wakounig
mag. Filip Warasch
dr. Franc Wutti

Na naslednji seji (v ponedeljek, 26. 6. 1989) bo predsedstvo razdelilo tudi posamezne funkcije, 4 podpredsednike in bo potrdilo mag. Marjana Pippa za novega osrednjega tajnika. V predsedstvo pa bodo kooptirani predsednik KKZ, predsednica KDZ ter glavni urednik Našega tednika.

Nadzorni odbor: Alojz Gregorič, dipl. trg. Joza Habernik in Štefan Riegelnik.

IZVLEČEK MISLI IN BESED NEKATERIH DELEGATOV
NA OBČNEM ZBORU

Prva šola jezika je družina

V razpravi je bilo v središču vprašanje, kako ohraniti slovensko govornico in kdo to lahko stori. Dostikrat je bilo slišati, da je prva in najučinkovitejša šola jezika družina. V naslednjih vrsticah so v zelo skrajšani obliki objavljene nekatere izjave delegatov in gostov na občnem zboru.

Janez Kolter, Žvabek — delegat za občino Suha: Imamo zelo veliko slovenskih učiteljev in so dobri učitelji in dobri politiki. Preveč se vtikajo v zadeve, v katere se ne bi bilo treba, ampak premalo pa polagajo važnost na družino, na prvo šolo, ki je doma pri materi. Ali se ne bi dalo organizirati društvo učiteljev s pomočjo duhovnikov in da bi ti pripravili seminarje in tako zavest o slovenščini poglobili. Poglejmo naše otroke, pogledamo naše vnuke. Kje je tam slovenščina, kakšen jezik govorijo? Pa je tako, da čuje sosed, ki spregovori nemško besedo, pa dobi tisti kompleks manjvrednosti in se ne upa več spregovoriti slovenske besede. To je zelo žalostno.

Mag. Miha Vrbinc: Kakšen je odnos Narodnega sveta do slovenskih rojakov na Koroškem ali je z njimi možen konstruktiven dialog? In o odnosu do bodočnosti mislim, da se mora Narodni svet zavedati glavne osnove slovenskega življa na Koroškem, to je jezik. Zato je treba iskati koncepte za pospeševanje slovenščine, čemur se je npr. posebno posvečal Franc Merkač. Na žalost moramo uporabljati preteklik, kajti sedanjik ali prihodnik za njegovo delo trenutno ni na mestu.

Franc Rutar, predsednik Slovenske gospodarske zveze: Če imamo slovensko podjetje, potem je pogoj, da v podjetju tudi vsi znajo slovensko. To bo tudi pogojevalo, da bodo starši pustili, da se bodo otroci učili slovensko. Tudi moramo zahtevati pri uradih slovenske formularje. In če bomo pri uradih govorili slovensko, bodo uradniki nekako prisiljeni, da znajo tudi slovensko. Tako bo marsikateri, ki danes mogoče nima razumevanja, da bi se njegov otrok učil slovensko, otroku dal to prilžnost.

Dr. France Vrbinc, predsednik Katoliškega delovnega odbora: Kristjan se naj uveljavlja v svojem političnem okolju. Do posameznih družbenih vprašanj naj oblikuje svoja stališča in naj se do njih ustrezno opredeljuje, saj politika ni rezervirana le za poklicne politike ali za uradne politične stranke.

Micka Miškulinik: Važno je, da se v družini z otroki govori slovensko. Tudi se je treba posluževati dvojezičnih formularjev. Moraš biti dosleden.

Karel Smolle: Zdi se mi, da imamo koroški Slovenci nekoliko preveč strahu pred pluralizmom in različnimi mnenji, pa če hočete tudi pred konflikti in spori. Mislim, da se moramo zavedati, samo v kresanju mnenj lahko postane iz dobrega boljše. Mislim, tega se moramo tudi zavedati, če gremo včasih v kosanje in se ne smemo bati kritike, tudi če smo sami prizadeti.

Hanzi Tomažič, urednik Nedelje: Kar se posebno v zadnjem letu v Sloveniji dogaja na področju demokratizacije, je za nas izrednega pomena, kajti če bo Slovenija našla demokratično pot v bodočnost in če bo v Sloveniji možna pluralistična družba, je za nas izrednega pomena in je to najboljši pogoj za naš obstoj.

Nužej Tolmajer, tajnik KKZ: Predsedstvo NSKS bo moralo dogajanje v koroški Cerkvi natančneje spremljati in včasih tudi glasno zavpiti.

Frie Kumer, predsednik KSOU: Želim si več upoštevanja ljudi, ki delajo v bazi. Upošteva se naj mnenje tistih, ki so vsak dan soočeni z našim položajem in se bojujejo za našo socialno, kulturno, gospodarsko in politično enakopravnost.

V nedeljo, 18. 6. 1989, je v Slomškovem domu v Celovcu 143 delegatov od 179 vabljenih izvolilo novo predsedstvo in nov osrednji odbor Narodnega sveta koroških Slovencev, ki letos praznuje svojo 40-letnico. Občni zbor pa je bil tudi čisto v znaku spomina na ustanovitelja Narodnega sveta dr. Joška Tischlerja. V ta namen je Narodni svet izdal tudi poseben zbornik, ki je posvečen delovanju tega velikega moža slovenskega naroda.

Od občnega zbora NSKS poročajo Silvo Kumer, Vincenc Gotthardt, Franc Wakounig in Heidi Stingler

Delegati NSKS se izrekli za nove oblike demokratičnega odločanja

Pod geslom „Samozavestno in skupno oblikujemo prihodnost“ je potekal občni zbor, ki je bil kljub dveh obletnim obrnjen čisto v bodočnost. Predsednik Narodnega sveta dr. Matevž Grilc in državni poslanec Karel Smolle sta občni zbor pozvala, naj se koroški Slovenci v bodoče zavzemamo za nove oblike demokratičnega odločanja znotraj narodne skupnosti. Občni zbor je ta predlog sprejel, delegati pa so v svojih kritičnih prispevkih potrdili to zahtevo.

V predsedstvo so potem delegati na novo izvolili dr. Pavleta Apovnika ter Andreja Wakouniga, občinskega odbornika iz Pliberka. Posebno se je občni zbor zahvalil dolgoletnemu podpredsedniku NSKS ek. sv. Ignacu Domeju, ki ni več kandidiral. Izkušeni narodni in komunalni politik pa bo ostal NSKS — kljub temu še

Pogled na delegate občnega zbora

ohranjen in bo v t. i. narodnem svestu NSKS aktivnim politikom s svojo izkušnostjo stal ob strani.

Za novega tajnika pa je občni zbor izvolil dr. Marjana Pippa, ki bo nadomestil Huberta Mikla, ki se bo preselil na Dunaj v Informativni center avstrijskih narodnosti. Prav njemu pa velja s tega mesta posebna zahvala, ker je ta občni zbor odlično pripravil in bo zdaj gotovo tudi na

Dunaju mnogo prispeval k razvoju Informativnega centra. Prav revolucionarno pa je bilo na tem občnem zboru poročilo predsednika nadzorne odbora dipl. trg. Joza Habernika, ki je javno prerešetal finance organizacije in nakazal možne nedostatke, pozval pa je Avstrijo, naj v bodoče finančno toliko prispeva, da bo NSKS lahko delal bolj samostojno politiko.

Jože Smole: Dr. Tischlerju smo delali krivico!

V svojem slavnostnem govoru je predsednik RK SZDL Slovenije Jože Smole izpostavil pomen in poslanstvo obeh slovenskih osrednjih političnih organizacij in je čestital vsem, ki so kakorkoli prispevali k uveljavitvi Narodnega sveta koroških Slovencev kot tudi slovenske narodne skupnosti. Poudaril je skrb in podporo matičnega naroda in Jugoslavije za obstoj in razvoj slovenske narodnostne skupnosti na Koroškem, „kar je naša ustavna in moralna obveznost in bo stalnica naše manjšinske politike tudi v prihodnje“, tako Jože Smole.

V posebnem pa je pohvalil delo prvega predsednika NSKS, dr. Joška Tischlerja, ki s strani Slovenije in Jugoslavije ni dobil tistega mesta, ki bi temu velikemu možu pristojalo. Jože Smole je priznal krivico in izpostavil pomen delovanja dr. Tischlerja.

Jože Smole o dr. Tischlerju:

„Bil je odlični pedagog, topel in človeški ravnatelj gimnazije in duhoviti sogovornik. Pri nas v Sloveniji še danes kroži anekdota o dr. Jošku Tischlerju, ki je na neki seji dejal: Nisem sicer tako lev, kot bi vi to radi, zato pa tudi nisem tako desni, kot vi mislite.“

S tem sem morda hotel opozoriti na določene napake, ki smo jih po vojni delali pri nas doma, včasih tudi v odnosu do zamejstva, in se ravnali po pravilu: kdor ni z nami, je proti nam; mislil sem tudi na krivice, ki so se marsikdaj zgodile svetlim Slovincem, kot je bil to dr. Joško Tischler.“

Predsednik koroškega deželnege zbora Adam Unterrieder:
ZAGOTAVLJAM MOJO POMOČ IN SOLIDARNOST

Predsednik koroškega deželnege zbora

eine Mißgeburt“ in žel velik aplavz delegatov.

Dipl. inž. Feliks Wieser, predsednik Zveze slovenskih organizacij, je zavzel stališče k aktualnim vprašanjem slovenske narodne skupnosti in menil, da smo koroški Slovenci trenutno v zapleteni situaciji, saj nas skuša Haider deliti v domovini zveste in nezveste Slovence. Ta pot je nadaljnja krepitev tristranskega pakta. Zato je ZSO močno zainteresirana, da najde skupno z NSKS v važnih vprašanjih skupne odgovore.

Predsednik ZSO pa se je izrekel tudi za več demokratičnosti znotraj narodne skupine in zahteval več plebiscitarnih odločitev. Wieser pa je dejal tudi, da matična dežela ne sme pozabiti na slovensko narodno skupnost in jo naprej naj podpira. Narodnemu svetu pa je v imenu ZSO iskreno čestital k 40-letnemu jubileju.

Zlatka Gieler, predsednica Hrvaškega kulturnega društva, je izrekla Narodnemu svetu v imenu Informativnega centra avstrijskih narodnosti iskrene čestitke in se je obenem zahvalila tudi za zelo globoko in obširno sodelovanje, ki ga naj bi tudi v bodoče nadaljevali.

Ivo Jevnikar, deželni tajnik Slovenske skupnosti v Trstu, je v imenu svoje organizacije, ki je vsa leta zelo tesno povezana z Narodnim svetom, izrekel čestitke. Poudaril je, da je samostojna politika edina

prava pot, ki dolgoročno tudi omogoči obstoj manjšine. Če pa ena organizacija desetletja usmerja svoje ljudi v druge stranke, potem si naenkrat ne more pričakovati velikega volilnega uspeha na samostojni listi. Jevnikar je pozval NSKS, naj nadaljuje svojo uspešno samostojno pot.

Dr. Hubert Frasnelli, vodja kluba SVP v deželnem zboru v Bocenu, je izrekel slovenski narodni skupnosti solidarnost svoje narodne skupnosti Južnih Tirolcev in spodbudil NSKS v svojih prizadevanjih za enakopravnost koroških Slovencev. Dejal je, da bo v skupni Evropi dobila vsaka posamezna manjšina več pomena, kar velja tudi za koroške Slovence. Vsi, ki pa danes z nacionalnimi izjavami opozarjajo nase, ne delajo na skupni Evropi. NSKS pa je čestital in želel v prihodnje veliko uspehov.

Bojan Brezigar, župan in deželni poslanec v Trstu, je primerjal koroške Slovence s svojo narodno skupnostjo in ugotovil, da imamo vsi skupne probleme, cilje in težnje. Prav zaradi tega mora biti sodelovanje med zamejskimi Slovenci ter matično deželo dobro, saj je povsod potrebna krepitev narodne samozvesti, ki bo omogočila razvoj in obstoj naroda. V posebnem pa se je Brezigar posvetil sodelovanju v delovni skupnosti Alpe Jadran, v kateri naj bi ustanovili stalno konferenco manjšin, ki bi bila javni forum za manjšinska vprašanja.

Poročilo predsednika NSKS dr. Matevža Grilca na občnem zboru (izvlečki)

Letošnji občni zbor ima posebno obeležje, saj se spominjamo 40-letnice ustanovitve naše organizacije ter 10-letnice smrti prvega predsednika dr. Joška Tischlerja.

Za nami so tri leta zelo razgibane ga narodnega življenja. V teh treh letih je doživljal slovenski narod na Koroškem razočaranja, vendar pa tudi svetle trenutke, ki nas navdajajo z upanjem, da korakamo sicer počasi, vendar se bližamo vztrajno enakopravnejšemu življenju.

Šolstvo

Šolsko vprašanje je v zadnjih letih terjalo od nas mnogo dela in zavzetosti ter treznega razmišljanja. Kot je znano, sta koroški Heimatdienst in svobodnjaška stranka postavila različne zahteve v zvezi z dvojezičnim šolstvom na južnem Koroškem. Višek teh zahtev so bile središčne šole, kar bi pomenilo, da bi bili otroci, ki so prijavljeni k dvojezičnemu pouku, popolnoma ločeni od neprijavljenih. Namen teh predstav je bil brez dvoma, da bi na tak način še nadalje bistveno zmanjšali število prijav k dvojezičnemu pouku in napravili velik korak k asimilaciji koroških Slovencev. Strokovnjaki v Avstriji in tudi zunaj nje so podpirali stališča koroških Slovencev tudi iz znanstvenih vidikov.

Četudi so avstrijski politiki vedno spet obljubljali (npr. Vranitzky in Wagner), da ne bo prišlo do spremembe šolskega sistema brez pristanka prizadetih, je bilo zame, in to tudi iz dolgoletne izkušnje, jasno, da bo odločitev politična in ne strokovna. Zato je bil rezultat koroške pedagoške komisije političen, ker so tem koroškim pedagogom začrtale stranke pot in cilj. Vendar lahko rečemo, da so vplivali močni protesti že na odločitve koroške pedagoške komisije, saj je v mnogih odločitvah odstopala od predstav koroškega Heimatdienta in svobodnjaške stranke, vendar se jim je v bistvenih vprašanjih tudi približala. Obveljal je ponovno trostrankarski pakt, katerega najmanjši skupni imenovalec so predstave nemškonacionalnih sil na Koroškem. Socialistična in ljudska stranka pa sta vztrajali v napačnem mišljenju, češ da se je treba boriti slej ko prej za nemškonacionalne glasove na Koroškem. Rezultat zadnjih volitev 12. marca tega leta pa jih je, upam, končno izužil.

Koroški Slovenci smo skupno s strokovnjaki in nemško govorečimi simpatizanti izsilili pedagoško komisijo pri zveznem ministrstvu za pouk, v kateri so bili tudi od nas koroških Slovencev imenovani strokovnjaki ter

strokovnjaki univerz. Kljub vzpodbudnemu delu te komisije pa je politično vodstvo treh v parlamentu zastopanih strank sprejelo dne 18. novembra 1987 sklep za reformo šolstva na Koroškem v smislu koroškega pedagoškega modela. Ta odločitev je bila v največji meri odločilna za nadaljnji razvoj v šolskem vprašanju.

V Narodnem svetu koroških Slovencev smo bili mnenja, da lahko z nadaljnjimi protestnimi akcijami izsilimo le ponovne pogovore, da pa te akcije ne bodo mogle docela prepričati sprejetja koroškega pedagoškega modela. Prav v tej oceni sta se razhajali obe osrednji organizaciji koroških Slovencev: NSKS je zastopal mnenje, da se je treba pogovarjati naprej in poskušati izboljšati zakonski predlog, medtem ko se je Zveza slovenskih organizacij postavila na načelno stališče, da se ni mogoče pogovarjati o šolskem vprašanju, če teče razgovor tudi o elementih ločevanja. Jasno je torej, da niso in ne obstajajo vsebinske razlike med obema organizacijama v gledanju na šolsko vprašanje, ampak le razlike v strategiji in taktiki. Napaka naše organizacije in tudi moja napaka v tej fazi šolske diskusije pa je bila, da nismo opozarjali našega ljudstva pri protestnih akcijah ne dejstvo, da take protestne akcije sicer ne morejo prepričati vložitve zakonskega predloga.

V tej fazi v začetku 1988 je bilo jasno, da bo parlament sprejel šolski zakon v smislu predloga treh strank. Zato je zvezna vlada skušala na drugih področjih priti s slovenskimi organizacijama do pozitivnih rezultatov. Dne 17. februarja 1988 je bil zato pogovor na Dunaju, ki sta se ga udeležila ministra Neisser in Löschner. Rezultat tega pogovora je bil memorandum, ki vsebuje štiri točke, in sicer trgovsko akademijo, televizijske oddaje, otroške vrte ter gmotno podporo kulturnemu delovanju koroških Slovencev v skupni višini pribl. 10.000.000,— šil. Pri otroških vrtcih gre v tem memorandumu tudi le za gmotno podporo, kar seveda ne more biti dokončna rešitev vprašanja otroškega varstva. Vlada je izrazila pripravljenost realizirati imenovane točke, če bi koroški Slovenci vstopili v narodnostne sosvete. Izrecno pa je v memorandumu zapisano, da šolsko vprašanje ne zadeva teh štirih točk v memorandumu, vendar predvideva, da bi se sosvet bavil s šolskim vprašanjem in podal svoje stališče.

Sosvet

Medtem ko je NSKS takoj sprejel memorandum in ponovno izrazil pri-

pravljenost za vstop v sosvet, ZSO očitno ni bila v stanju sprejeti takega sklepa, četudi je bilo o tem mnogo govora. Z vstopom v sosvet vigredi lanskega leta bi koroški Slovenci lahko zavlekli sklep parlamenta o novi šolski ureditvi in s tem pridobili čas za nadaljnja pogajanja. Realizirali pa bi tudi točke iz memoranduma in s tem tudi trgovsko akademijo, ki jo slovensko ljudstvo na Koroškem zelo potrebuje. Za vstop v sosvet ni bilo takrat in tudi danes ni nobene alternative.

Z izvolitvijo dr. Haiderja za deželnega glavarja na Koroškem postaja naše sodelovanje v sosvetu še nujnejše, kajti le z učinkovitim nastopanjem skupno z vladno koalicijo na Dunaju bo možno ob upoštevanju mednarodnega aspekta napredovati tudi pod deželnim glavarjem Haiderjem. — Važno v zvezi z vprašanjem sosveta pa je pozicija našega državnega poslanca Karla Smolleta, ki more informirati parlament in preko njega avstrijsko javnost o sklepih sosveta, kar bi omogočalo v slučaju neuspešnosti tega gremija tudi izstop, ki bi ga tudi javnost razumela. Zato pozivam z vso resnostjo zveznega kanclerja, da takoj skliče prvo sejo sosveta in da vlada realizira nemudoma vse dogovore iz memoranduma z dne 17. februarja 1988. Na Zvezo slovenskih organizacij pa apeliram, da odstopi od prestižnih in načelarskih stališč in se odloči za skupno delo v tem gremiju.

Napredki

Uvedba slovenske oddaje na avstrijski televiziji je bistven napredek v naših prizadevanjih za enakopravnost slovenskega jezika tudi v javnosti. Dvojezična ljudska šola, ki jo bo odprla Mohorjeva družba jeseni letošnjega leta, pa izpolnjuje objektivno potrebo pri izobrazbi naše mla-

dine v slovenskem jeziku tudi v glavnem mestu. Gospodarskim potrebam naše narodne skupnosti pa bo služila višja šola za gospodarske poklice z maturo v zavodu šolskih sester v Št. Petru, ki bo prav tako jeseni odprla vrata. To so napredki, ki jih ne smemo in ne moremo podcenjevati, saj nas druga republika nikakor ni razvajala s pozitivnimi rezultati. Ti napredki pa so brez dvoma uspeh naše nove politike, ki ji botruje stvarna analiza dane situacije.

O Haiderju

Mi v Narodnem svetu dobro vemo, da ni na mestu evforija in da se bomo srečevali s mnogoterimi neresenimi problemi, saj je prišlo z izvolitvijo Haiderja za deželnega glavarja brez dvoma do zaostrene situacije na Koroškem. Če pa si stvarnost točneje ogledamo, potem ugotavljamo, da do bistvenega poslabšanja naše pozicije ne prihaja. V preteklih letih se je tudi politika socialistične stranke in ljudske stranke na Koroškem orientirala po zahtevah koroškega Heimatdienta in svobodnjaške stranke. Trostrankarski sporazum je bil garant za tako postopanje. Nasprotniki so agirali v ozadju, rezultati pa so bili isti. Danes imamo deklariranega zastopnika nemškega nacionalizma na najvišjem mestu v deželi, ki bo moral kot deželni glavar svoje ukrepe in ukrepe deželne vlade tudi zagovarjati, in to v deželi, v državi in tudi pred mednarodno javnostjo. Izražamo zato samozavestni našo pripravljenost, da gremo v pogovore tudi z novim deželnim glavarjem, v konstruktivne pogovore, ki jih bomo merili le po rezultatih. Popolnoma jasno je, da ne vidimo smisla v pogovorih, ki bi jih vodili le zaradi pogovorov, in morda pomagali Haiderju dvigniti njegov mednarodni ugled si bo ustvaril Haider le, če bo pristopil k resnemu reševanju manjšinskega problema na Koroškem.

Stalni pododbor

Na Koroškem je treba rešiti problem otroških vrtcev, rešiti je treba vprašanje kulturne podpore, glasbene šole, gospodarske ojačitve dvojezičnega ozemlja in še vrsto drugih problemov, ki spadajo v ali pa tudi v pristojnost dežele. Kot pogovorni gremij si predstavljamo stalni pododbor ustavnega odbora v koroškem deželnem zboru, v katerem naj so zastopani tudi NSKS in ZSO kot legitimna zastopnika slovenske narodne skupnosti, ter koroška Enotna lista in Klub slovenskih občinskih odbornikov.

Podpore kulturi

Bogata je dejavnost naših kulturnikov in kulturnih organizacij, ki je ne upošteva ustrezno niti zvezna, niti deželna vlada. Zato zahtevamo primerno pospeševanje kulture, primerno pospeševanje organizacijskih struktur slovenske narodne skupnosti.

Mladina

Prav mladina je spoznala potrebo po boljšem znanju slovenščine, spoznala je potrebo po večji uporabi slovenskega jezika v družini in družbi. Razveseljiva je iniciativa naše mladine „Slovenščina, moj jezik“ v okviru Krščanske kulturne zveze in Katoliške mladine. V okviru Skupnosti južnokoroških kmetov so dane pobude za organizacijo podeželske mladine, organizira se Mlada KEL. Vse to nas vzpodbuja k upanju, da je naša mladina pripravljena prevzeti odgovornosti in naloge za bodočnost.

Koroška dijaška zveza se trudi za nove aktivnosti, se vedno bolj zaveda važne naloge študirajoče mladine. Prepričan sem, da bosta tudi študentska kluba na Dunaju in v Gruziji ponovno zavzela tiste pozicije v naši narodni skupnosti, ki jima gredo, in pričakujem, da se bo mladina v bodoče močnejše vključevala v kulturno, politično in gospodarsko delo naše narodne skupnosti.

Letos zapuščata tisoči maturant slovensko gimnazijo in je s tem dokumentirano, da razpolaga naša narodna skupnost z močno skupino inteligence, ki se lahko meri v vsakem primeru z večinskim narodom. Z naraščanjem kadra pa je seveda povezana potreba po ustreznih delovnih mestih, potreba, da zaposlimo naše ljudi, naše delavce na južnem Koroškem, tam, kjer narodna skupnost živi.

Organizacijsko poenotenje struktur

Dolgoročno pomeni okrepitev organizacijskih struktur neodložljivo nalogo, ki pa jo je treba povezati tudi z uresničitvijo prepričanja v naši organizaciji, da bo v bodoče treba izvesti v največji meri tudi organizacijsko poenotenje vseh kulturnopolitičnih struktur med koroškimi Slovenci. K temu razmišljanju me sili prav razvoj v naši narodni skupnosti v zadnjih mesecih in letih. Med koroškimi Slovenci moramo doseči strukture, ki bodo zmoglo dejansko demokratično odločati.

Zadnji meseci so dokazali, da takega demokratičnega mehanizma v naših organizacijah ni. Obe organizaciji se borita izključno za obstoj in (Dalje na strani 14)

Poročilo poslovodečega tajnika NSKS Huberta Mikla (izvlečki)

Najvažnejši delokrog osrednjega tajništva v zadnjih letih je bilo brez dvoma vprašanje dvojezičnega šolstva. Skupno z drugimi institucijami smo izdelali številne vloge, predloge in načrte — kako naprej v šolskem vprašanju. Informirali smo mednarodno in avstrijsko javnost. Ko naših upravičenih predlogov niso upoštevali, smo skušali z demonstrativnimi akcijami in masovnimi demonstracijami in prireditvami, ki jih je v veliki meri pripravilo prav osrednje tajništvo Narodnega sveta, podkrepiti naše zahteve glede manjšinskega šolstva na južnem Koroškem. Vemo, da vsi naši skupni napor niso obrodili sadov; konec leta 1986 je bil sklenjen trostrankarski sporazum o šolskem vprašanju. Politična odločitev je torej padla. Treba je bilo rešiti, kar se je rešiti dalo. V tej situaciji je osrednje tajništvo Narodnega sveta podprlo delovanje slovenskega državnoborskega poslanca Karla Smolleta, ki je skušal v nešteti pogajanjih v raznih odborih in pododbirih dunajskega parlamenta iztržiti nekaj pozitivnih sprememb v prid naši narodni skupnosti, saj smo se že zavedali, da bo morala celotna narodna skupnost leta živeti z novo zakonsko ureditvijo manjšinskega šolstva. Vemo, da mu je v nekaterih precej pomembnih točkah uspelo spremeniti manjšinskošolski zakon v naš prid. Da navedem kot primer le komisijo pri prosvetnem ministrstvu, ki je začela končno le delovati. V bodoče bo treba z naše strani investirati v vprašanje manjšinskega šolstva še mnogo več pozornosti in dela. Vemo, da so stališča o šolstvu znotraj narodne skupnosti precej deljena. Vedno večje je število tistih, ki želijo svojim otrokom nuditi izobrazbo predvsem v materinščini. Treba bo bolj temeljito informirati ljudi, predvsem pa bo treba ljudstvo v večji meri tudi poslušati.

V to obdobje sodi tudi razhajanje obeh osrednjih organizacij, ki smo ga čutili seveda tudi na osrednjem tajništvu, kjer smo skušali realizirati sklepe Koordinacijskega odbora koroških Slovencev — KOKS-a. V nekaterih primerih pa ni bilo možno izvajati sklepov KOKS-a, ker so organi Zveze slovenskih organizacij le

nekaj dni po seji Koordinacijskega odbora sklepali drugače, kakor je bilo domenjeno na seji KOKS. Mnogokrat je bilo dejansko tako, da desnica ni vedela, kaj dela levica. Izhod iz te neznosne situacije je dejansko le organizacijsko poenotenje organizacij koroških Slovencev, tako da bomo znotraj take organizacije lahko po demokratičnem načinu sprejemali sklepe, ki bodo veljali dalj časa kot samo nekaj dni. Prištedili bi si pa tudi precej finančnih sredstev, saj so nekateri stolčki zasedeni po dva ali celo trikrat, česar si koroški Slovenci v bodoče ne bomo mogli več dovoliti.

Da smo dosegli letos prve vidne uspehe po ustanovitvi Slovenske gimnazije leta 1957, je — poleg vztrajnega dela — gotovo sad politike novega dialoga med večinskim narodom in koroškimi Slovenci. V določeni meri nam je uspelo spremeniti ozračje na Koroškem v pozitivno smer. Po dolgem času letos lahko naštejemo pozitivne korake, ki nam dajejo upanje za prihodnost. Ustanovitve trgovske akademije na Slovenski gimnaziji je predvsem vprašanje čimprejšnjega konstituiranja sosveta za slovensko narodno skupnost, od aprila letos si lahko ogledamo prve slovenske televizijske oddaje, Mohorjeva je ustanovila privatno dvojezično ljudsko šolo v Celovcu, šolske sestre imajo v Šentpetru petletno šolo z maturo, privatni dvojezični otroški vrte uživajo finančno podporo s strani zvezne vlade. Vse to so uspehi, ki jih ni treba precenjevati, toda za našo narodno skupnost so precejšnjega pomena.

V minuli mandatni dobi smo organizirali dvakrat krajevne sestanke Narodnega sveta po skrajda vseh občinah dvojezičnega ozemlja. Krajevni sestanki so bili februarja, marca lanskega leta in aprila, majnika tega leta. Obakrat smo skušali informirati člane in zaupnike naše organizacije o najbolj perečih narodnopolitičnih vprašanjih. Seveda pa je bil cilj krajevnih sestankov tudi ta, da vi seznanite organe Narodnega sveta s svojo kritiko in s svojimi predlogi. Treba je ugotoviti, da so bili krajevni sestanki zelo živahni: naši člani samostojno mislijo, z zanimanjem in kritično

spremljajo delovanje organov Narodnega sveta. Člani in somišljeniki pa si želijo več neposrednih in temeljitih informacij. Prirediti moramo torej vsaj enkrat letno — če ne večkrat — informativne večere po naših dvojezičnih občinah. Obojestranski informativni tok se ne sme pretrgati. V bodoče bomo morali bolj ko doslej nagovoriti tudi mlajšo generacijo, saj je organizacija, ki temelji na osebnem članstvu, odvisna od pomladitve svojih struktur.

Ne smemo pa govoriti samo o potrebi po vključitvi mladine v naše narodnopolitično delo. Samo z delom in z dosledno potjo jo bomo pritegnili in navdušili za sodelovanje.

Izhajanje Našega tednika je gotovo zelo važna dejavnost naše organizacije. Da je Naš tednik povezan z bralci, so prav bralci sami najbolje dokumentirali na prazniku ob 40-letnici Našega tednika poleti lanskega leta v Šentjakobu, ki ga v pozitivnem pomenu beseda lahko imenujemo — masovno prireditev. Novo uredništvo, z novim glavnim urednikom Kumrom in z novim urednikom Gotthardtom, ter z drugimi izkušenimi uredniki in sodelavci, obeta kontinuiteto in perspektivo našega lista. Da bo pa Naš tednik še bolj pester in zanimiv, potrebuje uredništvo pomoč vas vseh. Čeprav se uredniki trudijo, primanjkuje v Našem tedniku domačih novic. Vsi ste naprošeni, da prispevate informacije in članke o domačih prireditvah. V zadnjih tednih je Naš tednik pričel s serijo o možnosti uporabe slovenščine na posameznih občinah in drugih uradih. Tako skuša uredništvo doprinesiti svoj delež h krepitvi položaja slovenščine v javnosti.

Sporod slavnostne akademije so izvrstno oblikovali Mešani pevski zbor JAKOB PETELIN-GALLUS, pod vodstvom prof. Jožeta Ropitza, tamburaški ansambel SPD „JEPABAŠKO JEZERO“ iz Loč, katerega vodi Erika Wrolich, Mešani pevski zbor „PODJUNA-PLIBERK“ — vodi Tone Ivartnik — in otroški zbor iz Škocijana pod vodstvom Helke Mlinar.

Predsednik KKZ dr. Janko Zerzer je v svojem slavnostnem govoru orisal lik dr. Tischlerja, o katerem je dejal, da je on polagal temelje Narodnega sveta že leta pred ustanovitvijo kot angažiran mož v političnem življenju.

Dr. Tischler se je zavedal svoje neskončne odgovornosti za narodno skupnost, katero je imel kot funkcionar. Dr. Zerzer pa je spregovoril tudi k aktualni problematiki v zvezi s teorijo o vindišarstvu, katero je na novo sprožil deželni glavar Haider. Pojem, katerega je znanost že pred dolgimi leti razkrinkala kot šarlatanstvo, je Haider zopet vrgel na rodovitna tla manjvrednostnega kompleksa našega naroda.

Če danes beremo zapiske dr. Tischlerja, potem moramo ugotoviti, kako so takratni problemi tudi še danes pereči in nerešeni. Tischlerjev optimizem pa je bil dovolj močan, da je ob vseh razočaranjih v ljudeh krepil samozavest. Od vsega začetka je bil Tischler šolski politik, njegov največji uspeh je bila ustanovitev Slovenske gimnazije leta 1957. Prav gotovo bi se dr. Tischler veselil, če bi danes lahko videl uspehe dijakov Slovenske gimnazije na literarnem, športnem in likovnem področju. Verjetno pa bi bil tudi razočaran, ker narodna zavest naše študirajoče mladine danes nima več trdne podlage.

Da je dr. Tischler vedno in pri vseh političnih odločitvah kazal občutek in sposobnost za realno politično oceno, to je dejal predsednik NSKS dr. Matevž Grile. Kot trezno misleč je dr. Tischler vedel, da priključitve k Jugoslaviji ne bo, in da

„Akademija naj ne služi le pogledu nazaj, ampak predvsem tudi krepitvi naše narodne skupnosti. Ko pa vidim tu zbrane toliko mladine, potem se v meni vzbuja optimizem, da bo možno doseči zastavljene cilje.“ S tem besedami je pozdravil poslavljajoči se član predsedstva ek. sv. Ignac Domej, ki je na akademiji pozdravil okrog 500 ljudi, med njimi tudi vrsto imenitnih častnih gostov. Tako se se slavnostne akademije med drugimi udeležili tudi predsednik koroškega deželnega zbora Adam Unterrieder, predsednik Socialistične zveze Slovenije Jože Smole, zastopnik Cerkve Mihael Kristof, klubski predsednik SVP dr. Hubert Frasnelli, deželni poslanec Bojan Brezigar, predsednik Slovenske skupnosti Marjan Terpin, gen. konzul Borut Miklavčič, predsednik ZSO dipl. inž. Feliks Wieser, predsednik ZSZ Mihi Antonič in še vrsta drugih imenitnih gostov.

Konzul SFRJ Borut Miklavčič, predsednik komisije za manjšinska vprašanja Željko Jeglič ter predsednik NSKS dr. Matevž Grile po popoldanski slavnostni akademiji.

„TREBA JE SPOZNATI POTREBE ČASA“

se bo treba boriti v okviru Avstrije za enakopravnost slovenskega ljudstva na Koroškem. Vedel je, da o lastni usodi lahko odločajo le koroški Slovenci sami, kajti oni poznajo težnje in potrebe svojega ljudstva. Samostojno politiko je branil tudi nasproti večinskim strankam na

Koroškem in ne samo nasproti takratni ljubljanski politiki, ki je kriminalizirala še tako skromne stike s „Tischlerjevci“. Kako zgrešena je bila ta politika, se je kmalu izkazalo, vendar je bilo za koroške Slovence veliko izgubljenega.

Kljub tem razočaranjem pa je

dr. Tischler vedel, da je treba iskati skupne poti, da je potreben enoten nastop koroških Slovencev, da bo ta tudi uspešen. Dr. Tischler pa se je zavedal tudi potrebe po dialogu z večinskim narodom in z avstrijsko zvezno vlado in je že leta 1957 dosegel ustanovitev Slovenske gimna-

zije v Celovcu, kar lahko označimo kot njegov največji uspeh, kot največji uspeh naše politike po drugi svetovni vojni sploh. Kot trezen politik je seveda Tischler vedel, da je tesen stik med manjšino in matičnim narodom pogoj, da se manjšina kulturno in gospodarsko razvija in je zato kljub težavam vzpostavil prijateljske odnose s Slovenijo in Jugoslavijo. Pod predsedstvom dr. Tischlerja v 70-ih letih je prišlo do vzpostavitve popolnoma normalnih odnosov z Jugoslavijo. Medtem je tudi matična država spoznala napake v enostranskem odnosu do koroških Slovencev in spoznala veličino dr. Tischlerja kot narodnega voditelja. Visoko jugoslovansko odlikovanje je pomenilo tudi javno priznanje neumornemu in koristnemu delu prvega predsednika Narodnega sveta.

Kot je dejal dr. Grile, Narodni svet tudi danes usmerja svoje delo

tiste poti, katero je v dani situaciji možno prehoditi. Skupno z državnim poslancem Smollem je prav ta politika prinesla letos prve konkretne pozitivne rezultate. To so slovenske televizijske oddaje, dvojezična ljudska šola v Celovcu in tudi ustanovitev višje šole za gospodarske poklice z maturo pri Zavodu šolskih sester v Št. Jakobu. K tej politiki novega dialoga spada tudi takojšen vstop v sosvete, da bo na ta način možno realizirati ostale odprte točke iz memorandumu z dne 18. 2. 1988 — to sta trgovska akademija in gmotna podpora kulturnemu delovanju koroških Slovencev.

Zaključno je dr. Grile dejal, da ob preverjanju trenutne narodno-politične situacije ne vidi vzroka, zakaj ne bi šli samozavestno v dialog tudi z deželnim glavarjem Haiderjem. „Šli bomo v pogovore z namenom, da privedejo tudi do konkretnih rezultatov, ki bodo tudi v

Predsednik NSKS dr. Grile na slavnostni akademiji:

po principih, ki mu jih je zarisal dr. Joško Tischler. Temu primerno je treba spoznati potrebe časa in dognati možnosti, ki se nudijo. Verbalni radikalizem brez stvarnih osnov ne more privedi do rešitve katezagoli vprašanja, ampak le stvarna ocena, jasen cilj in iskanje

mednarodni javnosti veljati za merilo nove politike na Koroškem,“ tako Grile. Med sporedom je vrsta častnih gostov, med njimi tudi zastopniki drugih manjšin v Avstriji, izrekla predsedstvu NSKS svoje čestitke in solidarnost s slovensko narodno skupnostjo na Koroškem.

Podpredsednik NSKS dipl. trg. Janko Urank (levo) v pogovoru z zastopnikoma samostojne slovenske komunalne politike predsednikom KS00 Frcom Kunrom in novim članom predsedstva NSKS Andrejem Wakounigom.

Nastopajoči na slavnostni akademiji

Iz Pliberka je prišel na slavnostno akademijo MePZ „Podjuna“, ki je dan prej še odlično izpeljal svojo tradicionalno „Poletno noč“.

Helka Mlinar je prišla s svojim zborom iz Škocijana. Mladina je dala občnemu zboru seveda poseben značaj.

Slavnostno akademijo je sooblikoval tudi Mešani pevski zbor „Jakob Petelin Gallus“, ki ga vodi prof. Jože Ropitz.

Na vrtu pa je potem zaigrala „Godba na pihala“ KPD Šmihel.

Iz Loč so prišli tamburaši SPD „Jepa-Baško jezero“.

Predsednica Hrvaškega kulturnega društva Zlatka Gieler je spoznala na občnem zboru predsednika ZSO dipl. inž. Feliksa Wieserja in prof. Jožeta Ropitza.

Gostje iz Italije: Deželni tajnik SSK v Trstu Ivo Jevnikar, predsednik SSK Marjan Terpin in deželni poslanec župan Bojan Brezigar.

Rektor Jože Kopeinig: „Tischler je plaval proti toku deročega hudournika“

Sestavni del sporeda občnega zbora Narodnega sveta koroških Slovencev in slavnostne akademije je bila božja služba v Slovenskem pastoralnem centru. Mašo sta ob veliki udeležbi članov Narodnega sveta darovala vodja centra p. Roman Kutin in Tischlerjev nagradjenec, rektor Jože Kopeinig, ki je bil tudi slavnostni pridigar. Dejal je, da obletnici — 40-letnica ustanovitve NSKS in 10-letnica smrti dr. Joška Tischlerja — nas koroške Slovence obvezujeta, kajti dr. Tischler je z ustanovitvijo Slovenske gimnazije odprl naši narodni skupnosti vrata in okna v novo prihodnost. V idejno viharjih povojnih letih pa je skupaj z drugimi plaval proti toku deročega hudournika in reševal, kar se je rešiti dalo. Rektor Kopeinig je povedal, da je 40 let sicer kratka doba v zgodovini naroda, a dolga v zgodovini organizacije, ki želi biti v času idejnih prelomnic sopotnica ljudi, ki so zavezani predvsem svojemu krščanskemu prepričanju in svoji bogati duhovni in kulturni tradiciji, iz katere so rasli naši narodni buditelji, pisatelji in pesniki, kmetje in duhovniki, naši kulturniki in

prosvetni delavci ter vsi, ki so našo kulturo bogatili in našo narodno zavest utrjevali. Bili so zvesti geslu „Nikomur hlapci — le svobodni otroci lastnega naroda naj bi bili in ostali“. Podobe dr. Tischlerja ne moremo prezreti, je dejal Kopeinig, pa čeprav so jo v preteklosti nekateri skušali

zmaličiti. Vse svoje življenje je namreč ostal zvest domu, narodu in Bogu in kot kristjan ter poštenjak je prav na pogorišču medvojnih in povojnih let doživljal prezir in sramotenje, vendar je znal odpustiti. Kjer je šlo za blagor naroda, tam je gradil mostove in iskal pogovor z vsemi, ki

so hoteli biti zavezniki v prizadevanju za boljšo prihodnost naše narodne skupnosti. Moč za svoje delo je črpal v veri in pred nami stoji lik učitelja in ljubitelja mladine ter voditelja in buditelja naroda. Njegov zgled nas obvezuje, da kot on ohranjamo svetinje, drage našim prednikom in potrebne nam in našim naslednikom, namreč da bomo tudi mi zvesti domu, narodu in Bogu. Pri maši je pel mladinski cerkveni zbor z Rakovnika.

Rektor Jože Kopeinig je imel slavnostno pridigo, somaševal pa je p. Roman Kutin.

Poročilo predsednika NSKS dr. Matevža Grilca na občnem zboru (izvlečki)

(Nadaljevanje z 8. strani)

razvoj slovenske narodne skupnosti in za ničesar drugega. S tem zastopata interese slovenske narodne skupnosti ne glede na ideološko opredeljenost posameznega člana našega ljudstva. V zadnjih mesecih je razmeroma majhna skupina, ki stoji deloma zunaj slovenskih organizacij, skušala vplivati na politične odločitve, kar ne more biti sprejemljivo. Nemško govoreči demokrati se lahko solidarizirajo s problemi koroških Slovencev, ne more pa iti ta solidarizacija tako daleč, da bodo o nas odločali. Zato sem prišel do prepričanja, da bo treba po 40 letih resno razmišljati o organizacijskem poenotenju osrednjih organizacij, o organizaciji torej, ki bo sposobna na demokratičen način sprejemati večinske odločitve, na katere so funkcionarji vezani.

Sodelovanje manjšin

Poglobilo se je v zadnjih letih tudi

sodelovanje med manjšinami v Avstriji sami. Informacijski center narodnostnih skupin na Dunaju izvaja docela svojo nalogo povezovanja in državni poslanec Smolle je govornik ne samo Slovencev, ampak tudi Hrvatov, Madžarov in Čehov.

Odnosi do matične domovine

Nespremenjeni so odnosi Narodnega sveta koroških Slovencev do Slovenije in Jugoslavije in nespremenjena so stališča. Menim, da moramo še odločneje razvijati idejo o skupnem kulturnem prostoru, saj taka kulturna politika odgovarja tudi evropskim težnjam po čim odprtejših mejah in čim tesnejšem sodelovanju. Bistvenega pomena za naraven in človeški razvoj je odprta meja med Koroško in Slovenijo, je prost pretok ljudi in gospodarske dejavnosti. Želimo, da bi Jugoslavija notranje probleme, tako gospo-

darske kot politične in mednarodne čimprej rešila, ker je stabilna Jugoslavija tudi garant za dobre bilateralne odnose med Avstrijo in Jugoslavijo in s tem tudi za dober razvoj hrvaške in slovenske narodne skupnosti v Avstriji.

Ostati mora v Jugoslaviji zavest, da ima le-ta kot sopolisnica avstrijske državne pogodbe pravico in dolžnost zavzemati se za ureničevanje člena 7 avstrijske državne pogodbe. Zato menim, da naj bi bilateralna komisija, ki bi preučevala prav stanje izpolnitve člena 7 avstrijske državne pogodbe in ki je bila dogovorjena ob obisku takratnega zunanjega ministra Dizdareviča novembra 1987 v Avstriji, dejansko zaživela in vključila v te pogovore tudi nas koroške Slovence.

Zahvala Ignacu Domeju

Dovolite mi, da se ob koncu zahvalim članom predsedstva, članom

osrednjega odbora in vsem sodelavcem v različnih gremijih in komisijah ter organizacijah, v katerih delujejo v imenu Narodnega sveta koroških Slovencev. — Dovolite mi, da imenujem imensko ekonomskega svetnika Naca Domeja, ki je, lahko rečemo, vse življenje služil slovenskemu narodu ali kot občinski odbornik, kot zastopnik slovenskih kmetov v kmetijski zbornici, kot podpredsednik Narodnega sveta koroških Slovencev in še v mnogih drugih funkcijah. Može njegovega kova naj nam bodo v zgled in spodbudo, kajti za nas vse, kot tudi za našo organizacijo, velja, da bomo dosegli le z vztrajnim delom tudi prepotrebne uspehe v korist slovenske narodne skupnosti na Koroškem.

Prepričan sem, da bo novi odbor v tem duhu z članom in optimizmom stopil v 5. desetletje Narodnega sveta koroških Slovencev.

I.

Nove politične razmere v deželi, predvsem odnos novega deželnega glavarja do slovenske narodne skupnosti, nam naročajo, da še z večjo pozornostjo spremljamo politično dogajanje na Koroškem. Haiderjeve dosedanje politične agitacije proti koroškim Slovencem, pisanje v Kärntner Grenzlandjahrbuch, ki ga lahko smatramo za politični program svobodnjaške stranke glede slovenske manjšine — in nastopni govor novega deželnega glavarja pred koroškim deželnim zborom nas izzivajo k odločnemu odporu proti začetni manjšinski politiki nove deželne koalicije. Narodni svet koroških Slovencev bo ta izziv sprejel. Kljub nadvse otežkočenim razmeram in

vilnih vlogah. Opozarjamo tudi na raziskave in utemeljene predloge avstrijske rektorske konference.

Na občnem zboru Narodnega sveta koroških Slovencev zbrani člani in delegati iz vseh krajev dvojezičnega ozemlja, zastopniki študirajoče mladine in zastopniki prijateljskih organizacij ugotavljamo, da so načela konstruktivne manjšinske politike prevečkrat postala žrtev strankarskopoličnih prepričanj in preozkih gledanj.

Zato zahtevamo od vseh političnih struktur v deželi, da naj se brez pridržkov zavzemajo za sodeželane s slovenskim maternim jezikom. Svojo zavzetost bodo dokazale, če v koroško deželno ustavo sprejmejo temeljna določila, ki bodo zaščitila slovensko na-

obeh narodnih skupnosti na Koroškem.

Zahtevamo čimprejšnje podaljšanje slovenskih radijskih in televizijskih oddaj na Koroškem. Prav tako naj na novo vpeljane nemške televizijske oddaje redno informirajo celotno avstrijsko prebivalstvo o slovenski narodni skupnosti.

Zahtevamo točno upoštevanje in razširitev dvojezičnosti na ozemlju Koroške v vseh upravnih enotah občin, dežele in zveze.

Zahtevamo takojšnjo sestavitev sosveta za slovensko narodno skupnost, tako da se čimprej realizirajo vse točke t. i. memoranduma z dne 17. 2. 1988.

Zahtevamo uzakonitev pospeševanja dvojezičnih otroških vrtcev v smislu osnutka

RESOLUCIJI sprejeti na rednem občnem zboru Narodnega sveta koroških Slovencev dne 18. junija 1989 v Celovcu

zoženi pogovorni bazi Narodni svet koroških Slovencev ne bo pretrgal dialoga med deželno vlado oz. političnimi strankami in zastopstvom koroških Slovencev. Svojo ponudbo za reševanje manjšinskih vprašanj v odprtem dialogu izrekamo s pogojem, da nova vladna koalicija dokaže svojo pripravljenost za konstruktivne pogovore in konstruktivno reševanje odprtih manjšinskih vprašanj. Nikakor pa se ne bomo pustili zaplesti v navidezen dialog; ta bi v mednarodni javnosti služil odgovornim le za rehabilitacijo lastne politike. Z odločnim nastopom si bo Narodni svet koroških Slovencev neutrudno — če potrebno tudi z ostro politično konfrontacijo — prizadeval za enakopravno sožitje med obema narodoma na Koroškem.

Ostro zavračamo izjave deželnega glavarja Haiderja, s katerimi skuša razcepiti slovensko narodno skupnost. Narodni svet koroških Slovencev ne bo dopustil, da bi kdorkoli izigral eno politično strukturo koroških Slovencev proti drugi.

Zvezno in deželno vlado kakor tudi v državnem in deželnem zboru zastopane stranke pozivamo, naj se zavedajo svoje odgovornosti za obstoj in razvoj slovenske narodne skupnosti na Koroškem in naj rešujejo odprta vprašanja v soglasju z zastopniki koroških Slovencev. V nasprotnem primeru Narodni svet koroških Slovencev ne izključuje zaostritve svoje politike.

II.

Spoštovanje osnovnih pravic in temeljnih svoboščin je osnova za lojalnost vsake narodne skupnosti do svoje države in za medsebojno spoštovanje vseh državljanov. Upoštevanje mednarodnih določil in dogovorov ter avstrijskih zakonskih določil glede zaščite narodnih manjšin imamo za temelj mirnega in enakopravnega sožitja obeh narodnih skupnosti na Koroškem.

Zvezno in deželno vlado opozarjamo na upravičene zahteve koroških Slovencev, zapisane v operacijskem koledarju in šte-

rodno skupnost ter tako omogočila njen enakopravni in brezhibni razvoj na vseh področjih gospodarskega, kulturnega in družbenega življenja.

Zahtevamo stalni pododbor ustanovnega odbora v koroškem deželnem zboru. Ta naj bi obravnaval odprta vprašanja slovenske narodne skupnosti, ki so v pristojnosti deželne vlade. V njem naj so zastopani tudi Narodni svet koroških Slovencev in Zveza slovenskih organizacij kot legitimna zastopnika slovenske narodne skupnosti, Koroška enotna lista, Klub slovenskih občinskih odbornikov in Skupnost južnokoroških kmetov.

Zahtevamo spremembo volilnega reda za državni in deželni zbor v smislu člena 18 osnovnih načel zaščitnih določil za evropske narodne skupnosti. Ta načela, ki predlagajo primerno zastopstvo narodnih skupnosti v zakonodajnih in upravnih državnih organih, so sprejeli 18. maja 1985 v Ženevi na 15. zasedanju evropskih narodnih skupnosti.

Zahtevamo podrobno pospeševanje gospodarstva za dvojezično ozemlje s posebnim upoštevanjem slovenskega združništva. Tako bi najbolj učinkovito zaustavili odseljevanje in vsakodnevno vozaštvo ter zagotovili srednje- in dolgoročno preživetje slovenske narodne skupnosti na njenem naseljenem območju.

Zahtevamo ustrezno podporo za organizacijske strukture slovenske narodne skupnosti. Napovedani deželni zakon o pospeševanju kulture mora zakonsko določiti podporo tudi slovenskim društvom in institucijam, ki bo primerna njihovi bogati dejavnosti na kulturnem, znanstvenem in narodnopolitičnem področju. Kot primer naj služi podpora Zveze republike Nemčije danski narodni skupnosti; to skupnost lahko številčno primerjamo s koroškimi Slovenci.

Zahtevamo stalno preverjanje novega manjšinskošolskega zakona. Upoštevati je treba predvsem njegove dejanske vplive na pedagoške dosežke kakor tudi na sožitje

147/A, ki ga je zveznemu parlamentu predložil slovenski državni poslanec Karel Smolle.

Zavzemamo se za organizacijsko poenotenje osrednjih organizacij koroških Slovencev, kar bi znotraj slovenske narodne skupnosti zagotovilo demokratično odločanje.

Apeliramo na matično Slovenijo in Jugoslavijo kot sopolisnice Avstrijske državne pogodbe, naj se zavedata svoje pomembne vloge pri ohranjanju narodne zavesti koroških Slovencev. Jugoslavija kot zaščitnica koroških Slovencev se mora kljub notranji krizi v večji meri zavzemati za popolno uresničitev člena 7 ADP.

Narodni svet koroških Slovencev ponovno ugotavlja, da je predvsem samostojna politika osnovno izhodišče za politični, kulturni in gospodarski razmah koroških Slovencev. Samostojni nastopi na volitvah so krepili našo samozavest in ojačili osamosvojitve slovenske narodne skupnosti.

Zato podpiramo vse samostojne nastope na občinskih volitvah, nastope Skupnosti južnokoroških kmetov kot stanovskega zastopstva slovenskih kmetov in Koroško enotno listo kot volilno skupino pri deželno- in državnoborskih volitvah. Naše priznanje izrekamo Zeleni alternativni, saj je kot prva politična stranka v drugi republiki zagotovila narodnim skupinam avtonomijo znotraj svojih struktur ter v državni zbor kandidirala na izglednem mestu avtonomno izvoljenega zastopnika narodnih skupin.

V zaupanju v lastno moč, v zaupanju v politično kreativnost slovenske narodne skupnosti, v zaupanju v ojačeno narodnopolitično delovanje naše mladine in v zaupanju v rastoče razumevanje večinskega naroda glede narodnostnih vprašanj stopamo z optimizmom tudi v naslednjih štirideset let naše zgodovine. Ojačena solidarnost in sodelovanje narodnih skupnosti v Evropi, krhanje meja med narodi in rastoča želja po skupni Evropi nam dajejo samozavest in optimizem, da bomo tudi v svoji deželi deležni več strpnosti, razumevanja in podpore.

T
A
T
E
D
E
N
V
R
A
D
I
O

PETEK, 23. junija
Narodpisna oddaja (A. Feinig)

SOBOTA, 24. junija
Duhovni nagovor (Stanko Olip). Voščila (M. Hartmann)

NEDELJA, 25. junija
Izrael (M. Pasterk)

PONED., 26. junija
Tri nove dvojezične šole? Trgovska akademija — Mohorjeva ljudska šola v Celovcu — v Šentpetru pri Šentjakobu pa gospodarska z možnostjo mature.

TOREK, 27. junija
Halo, prijatelj!

SREDA, 28. junija
Glasbena sredo

ČETRTEK, 22. junija
Rož — Podjuna — Zilja.

Radijska oddaja 26. 6. 1989

Tri nove dvojezične šole
Medtem, ko so sredi Celovca že začeli z gradbenimi deli za privatno konfesionalno ljudsko šolo Mohorjeve, v kateri nameravajo poučevati en dan v slovenščini in en dan v nemščini, in razprava o ustanovitvi dvojezične Trgovske akademije prehaja že v odločilno fazo, je doslej malo znano, da bodo šolske sestre v Šentpetru pri Šentjakobu začele s petletno strokovno gospodarsko šolo z možnostjo mature. V enem letu torej popolnoma nova šolska ponudba, ki bo slovenski narodnostni skupnosti na Koroškem dala nove možnosti razvoja. Slovenski radijski spored in ponedeljek, 26. junija, bo predstavil novo ponudbo in nakazal razvoj; ki se obeta. Oddajo bo pripravil Mirko Bogataj.

NA TELEVIZIJI

Dober dan, Koroška!
(25. junija 1989, FS 2, 13.00)

Matura na Slovenski gimnaziji
Slovenska televizija je bila navzoča pri maturi tisoče maturantke

Gustav Januš — poet in umetnik

Serija iz deželnega arhiva
Tokrat z najdragocenejšim virom, celovskim rokopisom in pričevanjem o prvi doslej znani omembi slovenskega naziva za Celovec.

Občni zbor NSKS

PRIREDITVE

V SOBOTO, AM SAMSTAG, 1. 7. 1989, 20.30
KEL vabi na OPEN-AIR za Glasbeno šolo
ladi ein zum für die Musikschule

Novi fosili
4J
in koroška slovenska skupina
slove die heimische slowenische Gruppe
4. mesto na „Eurovision-Song-Contest“ 1987
4. Platz am „Eurovision-Song-Contest“ 1987 mit dem Lied „I wanna dance“
PRI GOSTILNI / BEIM GASTHAUS
ŠOŠTAR
Globasnica/Globasnitz
Mohorjeva
Priznanje: „Rock in the Valley“ na Eurovision Song Contest 1989
Erhebung der Rock-Dynastie — Mitglieder: Pop-Gruppe „Rock in the Valley“ und Klänge
mit den Superstars „Rock in the Valley“ beim Eurovision Song Contest 1989
Die beiden wählten sie zu gewinnen in diesem
bei Schottland: Rock in the Valley und in großen Star sein

VELIKOVEC

KONCERT

Čas: nedelja, 25. junija, ob 10. uri
Kraj: ljudska šola na Djekšah
Nastopa: skupina „4J“, pevsko instrumentalna skupina „Lipa“ v Velikovcu
Prireditelj: PD „Lipa“ v Velikovcu

BILČOVS

POLETNA VESELICA

Čas: sobota, 24. junija, ob 20.30
Kraj: gostilna Koren v Bilčovsu
Igra: ansambel „Melos“
Prireditelj: Enotna lista Bilčovs

CELOVEC

SKLEPNA PRIREDITEV

ob koncu šolskega leta
Čas: ponedeljek, 26. junija, ob 20. uri
Kraj: v dvorani Mladinskega doma, Mikschallee 4, v Celovcu
Spored: pesmi, plesi, gledališka besedila in telovadba
Prireditelj: Mladinski dom SŠD v Celovcu

GRADEC

GUSTAV JANUŠ in FABJAN HAFNER
bereta in informirata
Čas: petek, 23. junija 1989, ob 20. uri
Kraj: Forum Stadtpark, Gradec
Prireditelj: Forum Stadtpark

ŠENTPRIMOŽ

SCHUBERTOVA MAŠA v G-DURU
za zbor, soliste in orkester
Čas: nedelja, 2. julija 1989, ob 10. uri
Kraj: farna cerkev v Šentprimozu
Prireditelj: SPD „Danica“ v Šentprimozu

PODPECA

TOVARIŠKO SREČANJE
vseh demokratov in antifašistov
Čas: nedelja, 25. junija 1989, ob 14. uri
Kraj: pri Peršmanu v Podpeci
Prireditelj: Zveza koroških partizanov

ROŽEK

SREČANJE S
HANSOM STAUDACHERJEM
Čas: v soboto in nedeljo, 24. in 25. junija 1989, od 15. do 19. ure bo umetnik delal v galeriji
Kraj: Galerija Rožek
Dela bodo v galeriji na ogled do 14. julija 1989, vsako sredo, četrtek, petek, soboto in nedeljo od 15. do 19. ure.

Kmetijsko gospodinjstva strokovna šola v Št. Rupertu pri Velikovcu
prisrčno vabi na

sklepno prireditve in ogled šolskih izdelkov

Ogled razstave:

v soboto, 1. julija, od 14. ure, v nedeljo, 2. julija, do 16. ure

KULTURNI SPORED: Petje in pozdrav. Igra: MATI po Andersenovi pravljici, dramatisiral: Fr. Ks. Meško, režija: Peter Sticker
Gostuje skupina godba na pihala kat. mladine iz Šmihela pod vodstvom Julijana Burdzija

Začetek prireditve: v soboto, ob 15. uri, v nedeljo, ob 13.30 in 16. uri

... SLOVENSKI RADIO — TV — TELEKS ...

Fascinacija ustvarjanja za televizijo

„Televizija izključuje poročanje določenih prvin, ki v sebi nimajo dinamike. Slika naj pokaže dogajanje.“ Tako Mirko Bogataj, glavni urednik slovenskih televizijskih oddaj pri ORF-u. S tem je namreč izpovedal, da je pripravljanje filmskih prispevkov za televizijo kreativno ustvarjanje. Očitek, da se je slovenska televizijska oddaja doslej izognila problemskim pristopom, Bogataj zavrača. „Problemski pristopi so v dvajsetminutni magazinski oddaji skoraj nemogoči, ker enostavno primanjkuje časa. Kdor je videl vse oddaje, pa ne bo mogel trditi, da smo se problemom do sedaj izogibali.“ Pa še en očitek je bilo v zadnjem času slišati in brati: namreč, da so oddaje folkloristične. To trditev Bogataj ostro zavrača. „V dosedanjih desetih, enajstih oddajah z nad šestdesetimi prispevki smo imeli le pet takšnih. Ti prispevki o ljudskih običajih pa so tudi del narodne kulture.“

Tokrat bi izpostavil še gledanje na televizijsko ustvarjanje urednika Jurija Perča in urednika Marjana Velika. Jurija Perča fascinira ustvarjanje filmskih prispevkov, „ker je televizija bistveni del življenja. Že tedaj, ko še ni bilo možnosti za sodelovanje, sem si mislil, da bi rad delal na področju filma“. V spominsko knjigo vsem tistim, ki pravijo, da so slovenske televizijske oddaje za ribe, pa izpove naslednje besede: „Nekateri delajo za televizijo že precej let in so na primerljivi stopnji.“ Marjan Velik pa o tem: „Mislim, da je najlepši kompliment, to, če od iskrenih in zares izkušnih urednikov v hiši slišiš, da naši prispevki nikakor ne zaostajajo za njihovimi.“

Fascinacija za Marjana Velika pri delu za televizijo je sodelovanje v zgodovinskem trenutku, na začetku slovenskih televizijskih prispevkov v Avstriji. „S filmom se da veliko pokazati in to brez besed, ker govori slika.“

V prvih oddajah slovenskega televizijskega sporeda je prizadevanje urednikov usmerjeno v ustvarjanje simpatije. „Gre za to, da bodo ljudje televizijski spored akceptirali, se nanj navadili in ga tudi vzljubili,“ pravi Mirko Bogataj in nadaljuje: „V kratkem času hočemo pokazati čim več. Narod sosed mora videti, da se pri nas mnogo dogaja.“

Samokritično prizna Bogataj tudi, da uredniki s televizijsko oddajo povsem zadovoljni še nikdar niso bili. „Ker delamo za široko javnost, se zavedamo, da je strašno težko v kratkem času in še povrh v nedeljo po kosilu zadovoljiti vse okuse.“ Povsem zadovoljni pa so lahko vsi sodelavci pri slovenskem televizijskem sporedu z reakcijami, ki jih prejemajo na uredništvo. Samo dva stavka iz mnogostevnih pismenih odzivov: Prosim, da bi ta prispevek še enkrat pokazali. Neverjetno se nam zdi, da vam uspe v kratkem času prikazati toliko lepega o našem življenju in kulturi. — Če te besede niso spodbuda za bodoče? Vincenc Gotthardt

DOBRLA VAS

SENCE SCHATTEN

drama po motivu igre KAJN

Gostuje: SPD „Dobrač“ Brnca
Kraj: Samostan Dobrla vas
Čas: sobota, 8. julija, ob 21. uri
Pokroviteljstvo: dr. Hilde Hawlicek

NONČA VAS

KRESOVANJE

Čas: torek, 4. julij 1989, ob 20.30
Kraj: pri Naveršniku pri Nonči vasi
Prireditelj: Podeželska mladina Podjuna

CELOVEC

KATOLIŠKI SHOD

Petek, 23. 6. ob 21. uri, MOLITEV V NOČ
v vseh koroških cerkvah

Sobota, 24. 6., v Celovcu:
ob 9. uri, SREČANJE DEKANIJ za žup-
nijske sodelavce in sodelavce
SPREHOD PO CELOVCU — od 9. ure
(škofijski muzej, obisk v hiši Caritas, or-
gelski koncert v stolnici, udeležba pri mla-
dinskih prireditvah)
SKLEPNA SLOVESNOST, ob 15.30, Novi
trg, škof dr. Egon Kapellari pošlje mlade
ljude v župnije

● Rezervirani parkirni prostori za avtobu-
se in osebna vozila pri sejmišču!
Nedelja, 25. 6., HEMINA NEDELJA,
bogoslужje v vseh farnih cerkvah

OTROŠKI SPORED, 24. 6. 1989:

od 10. ure Stolni trg, „KO BOM VELIK...“
● otroški arhitekti načrtujejo
● gradnja cerkva v prihodnosti
● otroški škofijski parlament
SVETOPISEMSKI KVIZ — od 9. ure v Kol-
pingovi hiši

MLADINSKI SPORED, 24. 6. 1989:

ob 10. uri, Novi trg
● srečanje z odraslimi, prizadetimi, gosti
iz Furlanije, Slovenije
● predor v prihodnost
● tribuna za govornike
● kot tretjega sveta
● cestno gledališče z različnimi skupinami
● folklorne predstave
● sklep šolskega leta z dijaškim rallyjem
● delavnice (področja: kreativnost,
glasba & songi)
● oaza tihote in molitve

ŠD Šentjanž vabi ob 40-letnici
obstoja na

JUBILEJNO PROSLAVO

Spored: v soboto, 1. julija
Ob 20. uri DISKO-večer — mode-
rator Marjan Velik
v nedeljo, 2. julija
od 18. ure naprej sprejem častnih
gostov, razstava;
ob 19. uri jubilejna proslava, nato
družabni večer z ansamblom
„DRAVA“ v gostilni Schlemitz v
Šentjanžu

Popravek: V prejšnji številki NT
(štev. 24) nam je tiskarsko-grafični
škrat kar v dveh člankih zamenjal sli-
ke: na straneh 8 in 9 (Dvojezičnost
v naših občinah) sta to sliki dipl. inž.
Ivana Kalana in maticarja Valentina
Poschingerja, na strani 11 pa radiška
glasbena šola in Mešani zbor SPD
„Radiše“. Vse prizadete prosimo, da
nam zamenjave ne zamerijo.

Uredništvo

NAŠ TEDNIK — Lastnik (založnik) in izdajatelj: društvo
„Narodni svet koroških Slovencev“, ki ga zastopata pred-
sednik dr. Matevž Grlic in poslovodni tajnik Hubert Mikel,
Viktringer Ring 26, 9020 Celovec.

Uredništvo: Silvo Küner (glavni urednik), urednika Franc
Wakounig in Vincenc Gotthardt, Viktringer Ring 26, 9020
Celovec

Motiv tedna, posnet v Šentlenartu pri sedmih studencih

Pavla
Uršič-Kunej

Sobota, 1. julija, 20.15

NOKTURNO
ZA HARFO
na Humu pri Rožekul

Samstag, 1. Juli, 20.15

NOTTURNO
FÜR HARFE
am Hum bei Rosegg!

Mohorjeva ljudska šola sporoča, da bo pisarna odprta vsak
torek od 8.00 do 11.00 ure
v Slomškovem domu, 10.-Oktober StraÙe 25 / II,
tel.: 04 63 / 56 8 60

SODALITAS

v soboto, 1. julija 1989
ROMARSKO POTOVANJE NA SVETE
VIŠARJE

Proga: Suha, Žvabek, Pliberk, Vogrče
in Zgornje Libuče
Vodil: kaplan Peter Olip

od sobote, 7. julija, od 15. ure do ne-
delje, 8. julija, do 17. ure
DNEVI IGRE, PETJA IN DUHOVNE
OBNOVE ZA MINISTRANTE, od 8.
do 10. leta

od ponedeljka, 10. julija, od 18. ure
do četrtega, 13. julija, do 13. ure
Duhovne vaje za duhovnike: DAM
VAM NOVO SRCE
Voditelj: p. Lojze Markelj DJ,
Ljubljana

od petka, 14. julija, od 18. ure do so-
bote, 22. julija, do 9. ure
LATINSKE POČITNICE
Voditelj: Ralph Prausmüller

od petka, 14. julija, od 18. ure do pet-
ka, 21. julija, do 13. ure
SLOVENSKE POČITNICE
Voditelj: mag. Miha Vrbinc

CELOVEC

NASILJE V MEDIJIH —
VPLIV NA VZGOJO

Predavatelj: prof. dr. Erwin Ringel

Kraj: Koncertna hiša v Celovcu

Čas: v ponedeljek, 10. julija 1989, ob 10.
uri

Veselje v Gospodu je naša moč
(Neh 8, 10)

Vabilo na

MAŠNIŠKO POSVEČENJE
Roberta Katniga

ki bo v četrtek, 29. junija 1989,
ob 15. uri v celovski stolnici

in na

PRAZNOVANJE NOVE MAŠE

ki bo na Bistrici na Zilji

v soboto, 1. julija 1989: ob 19. uri
sprejem pred cerkvijo, pobožnost
in novomašni blagoslov
(pridiga dr. Karl-Heinz Frankl)

v nedeljo, 2. julija 1989, ob 9.30:

nova sv. maša pred cerkvijo
(pridiga dr. Johannes M. Popp)

ob 17. uri

zahvalna pobožnost v cerkvi

DOPUSTI

MLADA K E L

vabi na dopust v

OHRID

— hotel Metropol (A kat.)

od 13. do

20. avgusta 1989.

Cena po osebi:

šil. 4280,—

V ceni vključeno:

prevoz iz Celovca, polet,
prevoz v Ohrid, 7 x polpen-
zion, dvoposteljne sobe,
tuš, wc

Društva upokojencev

Šentjakob v Rožu, Podjuna
in Pliberk

vabijo na enotedenski
dopust v

BAŠKO — otok KRK,

hotel Corinthia (B kat.)

od 22. do

29. septembra 1989

Cena po osebi:

šil. 2260,—

V ceni so vključeni:

prevoz z avtobusom iz
Podjune, Celovca in Ko-
žentavre, 7x polpenzion,
dvoposteljne sobe, tuš, wc

Dopust z NAŠIM TEDNIKOM

v BUDVI —

Slovenska plaža

od 3. do 10. oktobra 1989

Cena po osebi:

šil. 3180,—

V ceni vključeno:

prevoz iz Celovca, polet, 7
x polpenzion, dvopostelj-
ne sobe, tuš, wc, prevoz z
letališča do hotela in
nazaj.

Prijave sprejema uprava Na-
šega tednika po telefonu:
0463 / 512528-21

DOPUSTI

Z mladimi igralci hoče Šmihel nazaj v podligo. Z leve: Motschilnik, Ambrosch, Šumnik, Berchtold, Gros.

Šmihel išče trenerja in hoče nazaj v podligo!

Šmihel — Dobrla vas 3:1 (0:0)

Šmihel: Puckl 3, W. Berchtold 3, Šuler 3, K. Berchtold 3, H. Krausler 3, Pajenk, Motschilnik 3, W. Krausler 3, Buchwald 3, St. Blažej 3, A. Blažej 2 (75. Gros 0); Šmihel, 300 gledalcev
Sodnik: Hermann (dober)
Strelci: Motschilnik (46.), Pajenk (74.), Buchwald (84.) oz. Hribar (59.)

V zadnji tekmi so Šmihelčani sicer zmagali, toda tudi to ni pomagalo več. Šmihel mora v 1. razred.

Čeprav je Šmihel izpadel iz podlige, v Šmihelu niso bili ravno vsi žalostni. Večina funkcionarjev zastopa mnenje, da mora klub začeti z mladim, ambicioznim moštvom, ki bi pozneje lahko igralo tudi v podligi za prva mesta.

V preteklih letih je Šmihel vedno igral za zadnja mesta, pod trenerjem Pajenkom se je moštvo vedno borilo proti izpadu. Vsi pravijo, da je Pajenk dober trener, toda da mu pač manjka sreče. Dodatno pa je moštvo še slabilo, da je vodstvo kupilo vsako leto zelo slabe igralce, ki niti v I. moštvu niso igrali. K temi igralci pa

tudi spada legionar Djurić, ki je bil celo slabši od lastnih igralcev. Funkcionarji pa so napake prepozno spoznali in šele proti koncu spet pridobili Šulerja.

Kako zdaj naprej?

Moštvo je menda tajno glasovalo o trenerju, menda je zdaj večina spet za Pajenka. Toda vodstvo letos noče napraviti več nobenih napak, in ta problem hoče še dobro premisliti. Iz Šmihela pa bo na vsak način odšel Walter Krausler, ki se je priključil Pliberku.

Podliga vzhod:

1. Klopinj	26	17	6	3	43:24	40
2. Treibach	26	17	3	6	83:36	37
3. Liebenfels	26	14	7	5	53:36	35
4. Dobrla vas	26	13	7	6	43:32	33
5. Žitara vas	26	12	5	9	41:26	29
6. Šentlenart	26	10	8	8	47:38	28
7. Mostič	26	10	7	9	43:29	27
8. Ruda	26	10	4	12	37:36	24
9. ASK/EDV	26	9	6	11	39:39	24
10. Frantsch.	26	8	6	12	40:39	22
11. ASV	26	9	4	13	28:32	22
12. Šentandraž	26	8	6	12	34:42	22
13. Šmihel	26	8	4	14	40:50	20
14. Šentvid	26	0	1	25	14:125	1

Tudi letos rešila spomladanska serija Bilčovščane pred izpadom

Bilčovs — Irschen 2:2 (1:1)

Bilčovs: Ulbing 4, Partl 5, Schlemitz 5, Schellander 3, J. Kuess 4, Stojilkowsky 5, Hobel 5, Ogris 4, W. Kuess 5, Krainer 4, A. Quantschnig 3 (50. Maierhofer 3).
Bilčovs, 250 gledalcev
Sodnik: Kuri (zelo dober)
Strelci: W. Kuess (18.), Hobel (84.), oz. Gritschacher (32., 47.)

Neporaženi so ostali Bilčovščani na domačem igrišču v spomladanskem delu prvenstva. Kljub temu, da igra ni bila odločilna, bodisi za prvaka ali za obstoj v podligi, sta obe moštvi zaigrali zelo dobro. Trener Tone Woschitz pa je po tekmi dejal: „Če bi igrali v vseh tekmah tako dobro, bi se lahko že veliko prej rešili vseh skrbi. Pohvaliti pa moram celotno ekipo, ki je proti koncu prvenstva še prav posebej pokazala ambicije, zato nam je uspelo ostati še naprej v podligi.“

Trener Jože Fera je žel veliko uspehov v Selah, toda letos ni šlo več čisto po njegovih ciljih. Zato bo Fera verjetno zapustil Sele, ki zdaj iščejo novega trenerja.

Globasnica z mislimi že v naslednji sezoni

KAC — Globasnica 2:0 (0:0)

Globasnica: Kaiser 2, Kollmann 2, Vugrinec 3, Schatz 3, K. Micheu 3, H. Micheu 3, E. Pajancić 3, Thonhofer 3, Modre 2, Gregorič 3, Sadjak 2.
Celovec, 50 gledalcev
Sodnik: Joas (dober)
Strelci:

Se bo doslej najbolj uspešni globaški trener Pavle Štekl vrnil nazaj k svojemu moštvu?

Globašani so nastopili pretekli konec tedna v Celovcu proti KAC, ki se je boril še za obstoj v 1. razredu.

Čeprav so Celovčani dobili to tekmo z 2:0, ni več zadostovalo za obstoj. Pred dvema letoma je igral KAC še v podligi, po enem letu v 1. razredu pa se bodo verjetno preselili v 2. razred, v tako imenovano nogometno klet. Globašani pa so bili v tej tekmi z mislimi že na dopustu, zato so podlegli ekipi, ki je bila le precej slabša od njih.

Globaški odbor pa si že dela preglavice za naslednjo sezono. Odloženo je menda že, da bo moštvo prevzel Pavel Štekl, ki je že lani rešil Globašane pred izpadom, ko so imeli jeseni samo 4 točke, vigredi pa le precej več.

Slišati je bilo, da se bo vratar Kaiser preselil v Klopinj, tako da bo morala Globasnica po vsej verjetnosti poiskati novega vratarja.

Selani podlegli tudi v zadnji tekmi

Metlova — DSG Sele 2:1 (0:1)

Sele: Milan Oraže 2, Užnik 3, K. Hribnik 5, Mak 3, Stern 3, Oraže 3, Wieser 3, Fera 3, Jakopič 4, A. Oraže 3, P. Čertov 3.

Metlova, 100 gledalcev

Sodnik: Rupitsch

Strelci: Sadounig (48.), Samitsch (70.), oz. K. Hribnik (30.)

uspelo izenačiti in kmalu nato pa so dali še zmagoviti zadetek.

Pri Selanih pa je bilo opaziti, da so se mladi igralci kot Stern, Oraže, Mak, Hribnik zelo dobro uživali v moštvo in so tokrat šteli med najboljše.

V zadnji prvenstveni tekmi so morali Selani nastopiti na tujem v Metlovi. Čeprav je bila to zadnja tekma v prvenstvu, so Selani odigrali dobro tekmo in bi po poteku igre zaslužili vsaj eno točko.

Začelo se je kar dobro za Selane, še v prvem polčasu je dal najboljši igralec Kurti Hribnik prvi zadetek. V drugem polčasu je domačinom

1. razred D:

1. Žrelec	26	16	8	2	68:29	40
2. Železna K.	26	12	6	8	44:34	30
3. Šentpavel	26	12	6	8	52:43	30
4. Grebinj	26	11	7	8	51:42	29
5. Sinča vas	26	10	8	8	43:37	28
6. Metlova	26	10	8	8	37:38	28
7. Reichenf.	26	9	8	9	38:29	26
8. Velikovec	26	10	6	10	34:39	26
9. Sele	26	10	4	12	38:47	24
10. Galicija	26	9	5	12	32:40	23
11. Globasnica	26	8	7	11	36:45	23
12. Podkrmos	26	7	8	11	25:43	22
13. KAC	26	6	9	11	26:27	21
14. Tinje	26	5	4	17	32:63	14

FUSSBALL

Europacup der Volksgruppen

Im österreichischen Cup sorgte der Slovenski Atletski Klub immer wieder für satte Schlagzeilen. Er eliminierte bereits so manchen Großklub wie den LASK und Steyr und so wie einige Zweitdivisionäre. Doch den Slowenen reicht das nicht: Jetzt streben sie die Durchführung eines Europacups der europäischen Volksgruppen an. „Warum sollen nicht auch wir vom SAK gegen den CF Barcelona spielen“, sagt der Präsident des Kärntner Ligaverbandes, Dr. Roland Grilc. „Wir Österreicher sollten mit

den Südtirolern, den jugoslawischen Ungarn, den schleswig-holsteinischen Dänen, den Deutschen in Dänemark, den Rätomanen und den italienischen Minderheiten gemeinsam eine Ostgruppe bilden.“ Dieser Vorschlag wurde von den 150 Delegierten des Europäischen Volksgruppenkongresses, der am

22. April dieses Jahres in Versailles tagte, begeistert angenommen. Momentan wird über einen möglichen Ablauf des Bewerbs diskutiert. SAK-Bevollmächtigter Janko Kulmosch: „Jede Gruppe wird in Turnierform den Sieger ermitteln. Neben einer Ost- und einer West- ist auch an eine

Nordgruppe gedacht.“ CF Barcelona, Real Sociedad, San Sebastian, Athletic Bilbao (alle Spanien), Atalanta Bergamo (Italien) und Brest (Frankreich) wären dabei die Großklubs. „Dem Sieger aus den Amateurgruppen soll im Finale, als sportlicher und finanzieller Anreiz, ein Profiverein vorgesetzt werden“ (Kulmosch). Silvester Kummer, geschäftsführender SAK-Obmann, denkt noch weiter: „Die europäischen Volksgruppen würden eine starke Aufwertung erfahren. Zumeist gibt es ja nur negative Schlagzeilen, man denke an das Basenland oder an Korsika. Mit einem Europacup könnten wir unser Image aufpolieren.“ Momentan werden Interessen und Vorstellungen ausgetauscht, im Herbst 1990 soll es dann mit dem Bewerb losgehen. ●

Evropski pokal manjšin?

Slovenski atletski klub je sprožil na kongresu FUEV zamisel evropskega pokala manjšin. Kot prvi so se temu že priključili Južni Tirolci, pa tudi nekatere druge manjšine imajo že zanimanje. Po zamisli predsednika SAK dr. Rolanda Grilca naj bi evropski pokal manjšin potekal tako, da bi najprej moštva manjšin igrala v posameznih skupinah za kvalifikacijo, zmagovalc pa bi potem lahko igral proti enemu izmed veleklubov kot npr. FC Barceloni.

Prvi korak k temu evropskemu pokalu naj bi bil že leta 1990 mednarodni turnir manjšin v Celovcu, kjer bi sodelovali gradiščanski Hrvati, Južni Tirolci, Danci iz Nemčije ter še eno zelo prominentno moštvo.

„SPORT-magazin“ je zdaj objavil že prvo reportažo o „evropskem pokalu manjšin.“

Veliki derbi: FC Šoštár — Juenna v nedeljo, 2. julija, na športnem igrišču v Globasnici ob 19.30

1. OBČINSKI NOGOMETNI TURNIR GLOBASNICE v nedeljo, 8. julija, v Globasnici

Prireditelj: SKD Globasnica

SAK išče igralce za naslednja moštva

Super-mini:

letnik 1. 8. 1981 in mlajši

Pionirji:

letnik 1. 8. 1979 in mlajši

Dečki:

letnik 1.8. 1977 in mlajši

Igralci in starši se srečajo 30. junija 1989 ob 17. uri na Košatovem igrišču. S seboj prinesite rojstni list in sliko. Prijavite pa se lahko tudi po telefonu (0463) 512528-24.

Trenirala bosta mag. Mirko Oraže in Janko Woschitz.

Hanser podaril svojo majico našemu fotografu

Arthur Hanser je letos postal z 22 zadetki najboljši igralec v koroški ligi. Na zaključni prireditvi SAK je Hanser potem podaril svojo „uspešno“ majico našemu fotografu. Marjan Fera je letos našel v Arthurju zelo atraktiven motiv in ga je letos seveda tudi temu primerno pogosto slikal. Arthur pa se je Ferceju na lep način oddolžil, kot se pa spodobi, je Marjan prinesel s seboj tudi nekaj sekta, ki so ga potem vsi skupaj popili.

Slika desno: Naš fotograf Marjan Fera je dobil od goleadorja Hanserja podarjeno majico, s katero je letos dal 22 zadetkov.

Richard Urank pri SAK

Že lani sta se SAK in Richard Urank pogajala, toda zaradi previsokih zahtev se nista mogla domeniti. Urank je odšel k VOEST, kjer je bil eno sezono profesionalc. Letos pa se je vrnil, začel delati na finančnem uradu in podpisal tudi za SAK, s katerim hoče postati koroški prvak.

Kaj je drugače novega?

Vratar Milan Oraže iz Sel je že podpisal za SAK in bo skupno z Ljubišo Dalanovičem letos branil v koroški ligi. Tudi Richard Burger bo ostal, SAK pa se še pogaja z Wernerjem Bürglerjem, s katerim pa se bo le zelo težko domenil, saj spada igralec VOEST.

Klubu se je spet priključil Jože Gregorič, ki je igral leto v Selah in leto v Globasnici. SAK pa ima v talonu še dva slovensko govoreča igralca, s katerima se bo v naslednji dneh dokončno pogovoril.

Na vsak način pa bo SAK še skušal pridobiti dr. Ivana Ramšaka, ki letos na noben način ne bo dobil več izpisnice za SVG Pliberk.

Straßburg: Skrita umetnost vabi na ogled

Kip papeža Gregorja Velikega

Drugič zaporedoma že je grad Straßburg v dolini reke Krke kraj razstave: lani je bila v prostorih bivše trdnjave izredno zanimiva Hemi-na razstava, ki si jo je ogledalo okoli 100.000 obiskovalcev, letos pa je, na manjši površini sicer, razstava „Skrita umetnost“.

Razstava ni načrtovana kot znanstveno odkrivanje versko navdahnjene umetnosti, ampak skuša odpirati pogled na manj znane, skrite umetnine, ki so se v teku 1000 let nabrale v koroški Cerkvi, kakor je škof Kapellari smiselno povedal v spremnem katalogu.

Razstava je razdeljena na sedem tematsko in vsebinsko zaokroženih krogov — sob, v katerih se gledalcu dejansko odpira pogled na umetnine, stoletne priče vernosti ljudstva in njegovega prefinjenega in globokega čuta za estetiko, za umetnost. Razstavljeni eksponati, doslej so stali ali ležali v zakristijah, župnijskih in škofijskih depojih, obsegajo staro in novo zavezo, oznanjenje, Jezusovo otroštvo, trpljenje in vstajenje in življenje svetnikov ter seveda Marije. Razstava z eksponati ni prenasršena in prav zato je njen ogled pravo doživetje, ki dopušča nemoteno občudovanje dragocenosti. Obenem pa ta način razstavljanja vabi k razmišljanju o izpovedi in vsebini razstavljenih del in njihovem pomenu za našo družbo in slehernega posameznika.

Razstava je odprta do 26. oktobra 1989 in jo vsem toplo priporočamo. Ugotoviti pa moramo, da se na škofiji očitno nočejo držati sinodalnih sklepov: namreč enakopravnega odnosa do obeh jezikov v deželi. Podnapisi pod razstavljenimi eksponati so samo nemški in spremni katalog sem videl (in dobil) le nemškega. Mar ni to vseškofijska razstava?

Če je, potem pa, odgovorni pri škofiji, ravnajte v duhu in smislu sinode in evangelija.

Brezdvomno se je s to razstavo Cerkev na Koroškem ponovno izkazala kot važen in pomemben mecen sodobnega kulturno-umetniškega in razstavnega utripa v deželi.

Franc Wakounig

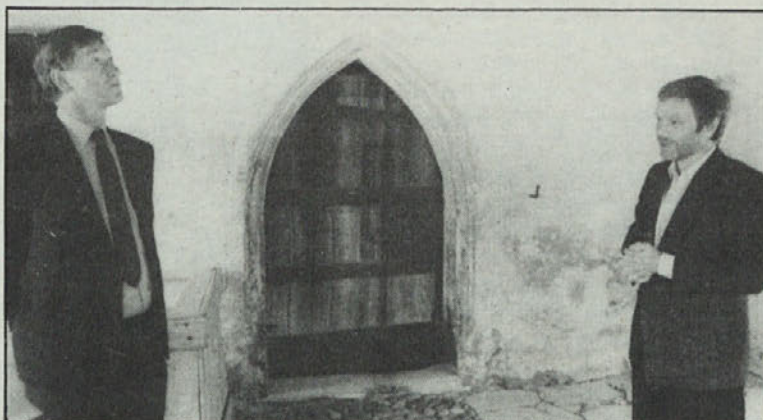

Svetnik Kok

Bogastvo Cerkve, ki mnogo stane

Nad 1000 cerkva in nad 300 župnišč, tudi to je „bogastvo“, ki ga mora krška škofija vzdrževati. V mnogih krajih sta župnišče in cerkev edini stavbi, ki pričata o nekdanji zgodovinski podobi tega kraja. Pa še nekaj je treba vedeti. Medtem, ko je bilo treba prej popraviti kako poslopje ali kakšen oltar vsakih 150 let, se je to obdobje sedaj skrčilo na vsakih 50 let.

Na posebno tiskovno vožnjo na kraje, kjer se trenutno popravljajo razne cerkve in župnišča, je vabil oddelek za gradnje pri krški škofiji. Le nekaj scen tega ogleda. V Šentmartinu pri Osterwitu v idiličnem kraju cerkev tako rekoč propada. Pred vhomom v cerkev zaživijo spomini na čas, ko so domačini pred cerkvijo še prodajali živino. Za perutnino je tu videti razpadajoča posebna naprava. Strop v „predsobi“ v to cerkev je iz lesa in še posebej dragocen. Tla so tlakovana z okroglimi kamenji. Notranjščina cerkve je sicer skromna, vendar toliko bolj dragocena. Pajčevine nad oltarjem, okrog njega in obledele barve govorijo na poseben način, izpovedujejo svoje. Ravnatelj finančne zbornice krške škofije Helmut

Ravnatelj finančne zbornice krške škofije Helmut Rauchensteiner (levo) in vodja gradbenega oddelka Fritz Breitfuß.

Iz župnijskega skednja pri Pokrčah je nastal prijazen otroški vrtec.

Rauchensteiner vidi v popravilu te cerkve umetnostno-zgodovinski pomen. To cerkev, ki je ena izmed 700 podružnih cerkev krške škofije, bi si sicer želeli kje v centru, kjer bi se večkrat uporabljala, pravi Rauchensteiner. Vodja gradbenega oddelka krške škofije Fritz Breitfuß pa izusti v tej cerkvi ob pogledu na stanje cerkve naslednji stavek: „Tukaj vidite bogastvo Cerkve, ki stane mnogo denarja.“

V St. Walburgen pri Mostiču / Brückl popravljajo streho. Prebivalci tega kraja sami klešejo in pripravljajo kamen za streho. Ta bo kljub delu domačinov stala blizu 2 milijona šilingov. V notranjosti te cerkve izjavi župnik Roman Leitner ob pogledu na oltar, katerega razžirajo lesni črvi: „Lesni črvi hitreje razžirajo, kot moremo zbirati darove.“

Rauchensteiner je omenil za krško škofijo tudi razveseljivo dejstvo, da je v zadnjem letu bilo manj izstopov iz Cerkve, kot je to v povprečju avstrijske Cerkve. Kot posebno razveseljivo dejstvo je omenil, da se mnogi, ki so iz Cerkve izstopili, vračajo.

Vincenc Gotthardt